

เล่นซ่อนหานิพพาน

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรม ตั้งสติไว้ สิ่งที่กระทบนั้นเป็นเสียงเห็นใหม่ เสียง แต่ถ้าเป็นเสียงที่ออกมาจากคุณธรรม จิตใจที่เป็นธรรม จิตใจที่เป็นธรรมเห็นใหม่ ถ้าจิตใจที่เป็นธรรมออกมา มันจะเป็นธรรมะ ถ้าจิตใจที่เป็นโลกเห็นใหม่ จิตใจที่เป็นโลก เพราะจิตใจเห็นใหม่ จิตปฏิสันธิจิต เกิดในไข่ของมารดา เกิดในโอปปาติกะ เกิดในน้ำคร่ำ เกิดในครรภ์ จิตที่เกิดขึ้นในโลก ถ้าจิตที่เกิดขึ้นในโลกมันเป็นโลกซัดๆ อยู่แล้ว

แต่จิต! จิตที่เป็นธรรมละ จิตที่เป็นธรรม ต้องมีการขวนขวาย ต้องมีการกระทำ จิตมันถึงจะเป็นธรรมขึ้นมาได้ จิตเห็นใหม่ เวียนตายเวียนเกิดในวัฏฏะเนี่ยเป็นโลกทั้งนั้นนะ สิ่งที่เกิดขึ้นมานี้ เรื่องโลกล้วนๆ เรื่องโลกเห็นใหม่ โลกคือหมู่มสัตว์ เนี่ยโลกทัศน์เห็นใหม่ โลกนี้เกิดมาเพราะปฏิสันธิจิต โคนอวิชชาครอบงำไว้ มันถึงต้องโคนขับเคลื่อนไปโดยสังขารของมัน โดยสังขาร ถ้ามีธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะไม่มีใครรู้ตรัสรู้ธรรม รู้บรรลุธรรมได้ เว้นแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับพระปัจเจกพุทธเจ้าเท่านั้น นี่คือธรรมะไง

ถ้าฟังธรรม ฟังธรรมคือสังขาร สังขารที่เป็นสังขาร อริยสังไม่ใช่สังขาร โดยโลกๆ ด้วยความเห็นของเรา ถ้าด้วยความเห็นของเราเห็นใหม่ เราตีความเห็นเราวิทยาศาสตร์ ถ้าวิทยาศาสตร์เจริญนะ ความว่าวิทยาศาสตร์เจริญต้องมีปัญญา ต้องมีสิ่งพิสูจน์ได้ พิสูจน์ได้โดยวิทยาศาสตร์ พิสูจน์ได้โดยโลกไง แต่ไม่ใช่พิสูจน์ได้โดยธรรม ถ้าพิสูจน์ได้โดยธรรม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ขึ้น เกิดมาเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ

เจ้าชายสิทธัตถะนั้น เกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ พระเจ้าสุทโธทนะต้องการให้ครองราชย์ ให้ออกไป ออกไปศึกษาทางวิชาการ เห็นใหม่นี้วิชาการทางโลก ถ้าวิชาการทางโลก แต่เพราะมีบุญญาธิการเพราะมีอำนาจวาสนาบารมี พอมอำนาจวาสนาบารมี

เห็นไหม เนี่ยเตรียมตัวเห็นไหม จะได้สถาปนาเป็นกษัตริย์เห็นไหม เนี่ยออกไปเที่ยว
สวน สิ่งไปเที่ยวสวนเนี่ยบุญญาบารมีบุญญาบารมี สิ่งใดในโลกที่เขาเห็นกันเป็นเรื่องไร
สาระ แต่คนที่มีคุณธรรมสิ่งนั้นเป็นประโยชน์นะ

คุณพระในสมัยพุทธกาลเห็นไหม กำลังวิปัสสนาอยู่เห็นใบไม้ร่วงจากข้างยังมี
ปัญญาใคร่ครวญได้ จนเป็นประโยชน์กับเราได้เห็นไหม สิ่งที่ไม่เนี่ยสิ่งนี้สังขาร มัน
คำตาเราทุกวันนะ ของอย่างนี้มันคำตาทุกวันเลย แต่จิตใจเรามันหยาบ จิตใจเราเป็นโรค
เราไม่เห็นว่ามันเป็นประโยชน์กับสิ่งใดเราเลย

แต่ถ้าจิตใจมีคุณธรรมเห็นไหม ถ้าสิ่งนั้น ถ้ามีคุณธรรม แล้วหัวใจที่มันทำความ
สงบของใจ แล้วใจที่มันใช้ออกปัญญาญาณที่กำลังค้นคว้าเห็นไหม กำลังค้นคว้าเนี่ย สิ่ง
ใดมากระทบ มันจะทวนกระแสเข้าไปสู่ สู่สติจิต สู่สิ่งที่วิชชามันครอบงำอยู่ มัน
เปรียบเทียบ เปรียบเทียบแล้วเข้ามาพิสูจน์กันในห้องใจของเรา นี่จิตใจที่เป็นธรรม จิตใจ
ที่เป็นธรรมหมายถึงว่า อานาจาสนาบารมีสร้างบุญญาธิการมา สิ่งนี้จะเป็นประโยชน์
กับตัวเองไป

มันเป็นเขาวัวปัญญาที่เตือนตัวเอง แล้วให้ตัวเองได้ใช้ปัญญาใคร่ครวญ ใคร่ครวญ
ย้อนกลับมา เตือนชีวิตของเรา ว่าชีวิตของเรามีคุณค่าขนาดไหน เราเกิดมาใช้อานา
จาขนาดไหน เราเกิดเป็นชาวพุทธ เกิดมาพบพุทธศาสนา พุทธศาสนานี้เป็นของใคร
พุทธศาสนานี้เป็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่เป็นเจ้าของศาสนา องค์สมเด็จ
สัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นใคร องค์สมเด็จสัมมาสัมพุทธเจ้าเนี่ย ตั้งแต่พระเวสสันดร องค์
สมเด็จสัมมาสัมพุทธเจ้า บอกเราเคยเป็นบุพเพนิวาสานุสติญาณ ย้อนอดีตชาติไป

องค์สมเด็จสัมมาสัมพุทธเจ้าได้สร้างสมบุญญาธิการมา ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย
๑๖ อสงไขย การสร้างสมบุญญาธิการขนาดนั้น นี่ถึงจะมีอานาจาสนา ตรีสรูธรรม
ขึ้นมาเนี่ย เป็นเจ้าของศาสนา เจ้าของศาสนาวางศาสนาไว้เพราะจะรู้สัตว์ขันธ์สัตว์ เนี่ย
แล้วเราเป็นชาวพุทธ เราเกิดมาในพุทธศาสนา เราพยายามจะเข้าถึง พระพุทธ พระธรรม
พระสงฆ์ องค์สมเด็จสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดาของเรา เป็นตัวอย่างของเรา เป็นครูเอก
ครูเอกของโลกที่สอนเราไว้

องค์สมเด็จสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านต่อสู้กับ.. กับเห็นไหม คุณสิบารมี ๑๐ ทศ เนี่ย
ต่อสู้ ต่อสู้เวลาสร้างบุญญาธิการมาเนี่ย มันมีมาร มันมีเภทภัยมาทั้งนั้นนะ ท่านฝึกท่าน

ต่อสู้ของท่านมา ท่านมีจุดยืนของท่านมา จนถึงที่สุดเห็นใหม่ ถึงที่สุด ถึงที่สุดเกิดมาเห็นใหม่ เวลาเกิดที่สวนลุมเห็นใหม่ ลุมพินีวัน เราเกิดชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย ทั้ง ๆ ที่ยังไม่ได้ตรัสรู้อะไรเลย ฟุ้งคลอดอกออกมา เราเกิดมาชาตินี้เป็นชาติสุดท้ายเห็นใหม่ คุณ คุ บุญญาธิการที่มันส่งต่อมา ต่อมา

ทั้ง ๆ ที่ยังไม่ได้ออกบวช ยังไม่ได้ตรัสรู้ ยังไม่ได้อะไรต่างๆ เลย เราจะเกิดชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย แล้วเวลาชาติสุดท้าย สิ่งนี้มันสูงงอมมาเต็มที่แล้ว มันจะหลุดจากขั้ว มันสูงงอมเต็มที่เพราะอำนาจวาสนาบารมีสร้างสมบุญญาธิการมาเต็มที่อยู่แล้ว แล้วเวลาออกมาเห็นใหม่ ยังออกไปศึกษา ยังๆ เห็นใหม่ มีนางพิมพา สุดท้ายมีเนรราหุล เนี่ย จิตใจมันละล้าละล้ง ละล้าละล้ง ละล้าละล้งเนี่ย ความเป็นอยู่ของโลกเห็นใหม่ เนี่ยโลก พุดถึงการพิสูจน์เห็นใหม่ เห็นว่าการพิสูจน์

สิ่งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างสมบุญญาธิการมามาก แล้วเวลาออกค้นคว้าเห็นใหม่ เนี่ย ๖ ปี ต่อสู้กับกิเลสตัดหาทะยานอยากของตัว ต่อสู้กับกิเลสนะ ต่อสู้กับกิเลส ตอนนั้นยังไม่มี ยังไม่รู้จักว่ากิเลสเป็นกิเลส เพราะไม่มีธรรมะของพระพุทธเจ้า มีแต่เจ้าลัทธิต่าง ๆ ปฏิญาณตนว่าเป็นศาสดาทั้งนั้นนะ ก็ไปศึกษากับเขามาแล้วทั้งนั้นนะ ศึกษาด้วยเขามาแล้วมันเป็นไง ศึกษาแล้วนะ ศึกษาทางวิชาการมาทั้งหมด ศึกษาการกระทำทั้งหมด ฉานโลกก็อย่างไรได้หมด แต่หัวใจมันไม่ละกิเลสเห็นใหม่

เนี่ย สิ่งนี้ถ้าไม่ได้สร้างบุญญาธิการมาเห็นใหม่ ไปอยู่กับอาหารดาบสเห็นใหม่ เนี่ยมีความรู้เท่าเรา มีความเสมอเรา เป็นอาจารย์สอนได้ ถ้ามีครูบาอาจารย์มารับประกันขนาดเนี่ย คนใครมันไม่เคลิ้ม ไม่หลงไหลไป องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเนี่ย นิ่งมาก ไม่! ไม่! ไม่หลงไหลไปตามใครเลย ในเมื่อหัวใจของเรามันมีความทุกข์ในหัวใจ ในเมื่อมันมีความหมักหมมในหัวใจ สิ่งนี้มันไม่ชำระออกไป มันสิ้นกิเลสไปไม่ได้หรอก จนมาค้นคว้าเองเห็นใหม่ ตั้งแต่ฉันอาหารของนางสุชาดา ลอยถาด เสียงถาด ถาดทองคำเลย แล้วต่อสู้ ต่อสู้กับตัวเองกิเลสของตัวเอง ต่อสู้เห็นใหม่ ต่อสู้การกระทำมา มันมีการกระทำ

แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นใหม่ ถ้าเรานั่งคินนี้ไม่ได้ตรัสรู้ เราจะยอมเสียดชีวิตไม่ลุกจากที่นี่อีกเลย สิ่งนี้มันเป็นความอาหญาในหัวใจ มันเป็นความว่าสิ่งนี้มันสูงงอม ทดสอบมาหมดแล้ว ไปมาหมดแล้ว กลับมาแล้ว ต้องกลับมากระทำในหัวใจเราเห็นใหม่ เนี่ยตั้งแต่ปฐมยาม สิ่งที่เป็นปฐมยามเห็นใหม่ บุพเพนิวาสานุสติญาณ

เนี่ยมันขมิบยาม เนี่ยจุดปาดญาณ สิ่งต่างๆ เนี่ยแล้ว อาสวัภษญาณ เกิดขึ้นมาจากใจ มีการกระทำ

การกระทำอย่างนี้ ธรรมอย่างนี้ ใครจะรู้ได้กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถึงเวลาเนี่ยเสวยวิมุตติสุขนะ วิมุตติสุขแล้วมันเป็นความลึกลับมหัศจรรย์ของใจที่มันเข้าไปถึงสังขารอันนี้ มันเป็นความรู้มหัศจรรย์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเนี่ยทอดธุระนะ จะสอนใครได้หนอ จะสอนใครได้ มันลึกลับมาก จนเหมือนกับสิ่งที่ว่าสุควิสัยเลย แต่! แต่คนถ้ามันสุควิสัยเห็นใหม่ เนี่ยในอภิธรรมถึงบอกว่า พระอรหันต์ ผู้ที่จะสำเร็จพระอรหันต์ต้องสร้างบุญญาธิการมาหนึ่งแสนกัป แสนกัป แสนกัป ต่อเนื่องกันมา ต่อเนื่องกันมา ๔ อสงไขย ต่าง ๆ สิ่งนี้มันรองรับมา

แต่ผู้มีบุญญาธิการมา มันเข้าใจสิ่งนี้ได้ ถ้าเข้าใจสิ่งนี้ได้ สิ่งนี้ได้ แต่ก็ต้องมีผู้ชี้แนะ เพราะสาวก สาวกจะ ไม่สามารถจะบรรลุเองด้วยตนเองได้ แต่ในเมื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เองโดยชอบ แล้วมันเป็นความเรื่องขนาดไหน แต่ก็รู้สัตว์ขันธ์เตรียมตัวพร้อมมาแล้วเห็นใหม่ ยังเป็นสิ่งที่มันละเอียดลึกซึ้งจนว่า ใครจะรู้ได้หนอ จนพรหมมานิมิตต์ แต่ท่านก็พร้อมอยู่แล้วเห็นใหม่ เวลาออกไปเทศน์บัญญัติก็ การกระทำการอะไรต่างๆ เกิดขึ้นมาจากการกระทำ เกิดขึ้นมาจากสัจจะความจริง นี่เป็นธรรมะจริงๆ

แต่พวกเราในปัจจุบันนี้ พอเราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากัน เห็นใหม่ เราว่าสิ่งเราศึกษาด้วยปัญญา สิ่งปัญญาเนี่ย เราก็อ่านะสิ่งนี้ ธรรมะมีอยู่แล้ว ทุกอย่างมีอยู่แล้ว ธรรมะมีอยู่แล้ว มันเป็นสังขาร มีอยู่แล้วแต่เราไม่มีการกระทำ เราจะไปเอาสมบัติของคนอื่นมาเป็นสมบัติของเราได้อย่างไร เนี่ยแต่ถ้ามีอยู่แล้ว ถ้าเราไปค้นคว้าหรือค้น

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหรือค้นขึ้นมาต่างหาก หรือค้นเห็นใหม่ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค สัจจะ เนี่ยอริยสัจจะเนี่ยหัวใจศาสนา หัวใจของศาสนาเห็นใหม่ หัวใจของศาสนา มันเกิดจากได้อย่างไร เกิดจากเพราะจิตใจของเราเข้าไปขบวนการอย่างนั้น ขบวนการของอริยสัจมันมีอยู่ หรือค้นขึ้นมามันเป็นความจริงอย่างนั้น จิตใจถ้าขบวนการเข้าไปๆ จิตนี้กลั่นออกจากอริยสัจต่างหากละ ถ้าจิตนี้มันกลั่นออกจากอริยสัจเห็นใหม่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค แล้วมันพ้นออกไป จิตนี้กลั่นออกไปจากอริยสัจ นี่เป็นโศดา สกิทา อานาคาขึ้นมา

นี่เวลาเราศึกษาขึ้นมาเนี่ย เราจะทำขึ้นมาเห็นใหม่ เราปัญญาชน สิ่งต่างๆ นั้นเรามีแล้ว เราก็จะทำของเราเนี่ย มันมีผลอยู่แล้ว นิพพานมันมีอยู่แล้ว เนี่ย สัจธรรมมีอยู่แล้ว ธรรมะมีอยู่แล้ว ใจ นิพพานมันมีอยู่แล้ว ใจ นิพพานมีอยู่จริงๆ หน้า เราเข้าเผชิญมันเจอซึ่งนิพพาน นิพพานอยู่ซึ่งหน้า เข้าไปประสบพบนิพพาน เข้าไปชนกับนิพพาน ใจ มันก็... มันจะเล่นซ่อนหานิพพานกันใช่ไหม นิพพานเป็นการซ่อนหากันหรือ นี่พอเราคิดกันเอง ใจ ว่าศาสนาเห็นใหม่ คุณๆ ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา พอศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญาเนี่ย เราก็ต้องใช้ปัญญา เราต้องใช้การกระทำของเรา ใช้ธรรมของเรา

นี่เราไปตริกในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเอาองค์สัมมาสัมพุทธเจ้ามาเป็นตัวตั้ง แล้วเราใช้จินตนาการ ใช้จินตตามยปัญญาใคร่ครวญของเราไป เป็นไปไม่ได้ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางรากฐานไว้ เพราะองค์สัมมาสัมพุทธเจ้าเนี่ย เป็นผู้บรรลุธรรมเป็นเจ้าของศาสนา เมื่อเป็นเจ้าของศาสนาเนี่ย ต่อสู้มาอย่างไร ใคร่ครวญอย่างไร แล้วกระทำอย่างไร จิตมันหลุดพ้นออกไปอย่างไร มันปก ปอกกิเลสเป็นขั้นๆ ตอนอย่างไร นี่พอปกกิเลสเป็นขั้นตอน สิ่งใดที่เกี่ยวข้องเพราะมันพุทธวิสัย พุทธวิสัย ปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากว้างขวางมาก

ถึงบอกว่า ปรัชญา ปฏิบัติ ปฏิเวธ ปรัชญาการศึกษา มา ศึกษาเป็นทางวิชาการ ศึกษาได้ ควรศึกษาด้วย เพราะศึกษามาเป็นพื้นฐาน แต่ขณะที่ปฏิบัติ ปรัชญาต้องวางไว้เลย ถ้ามีปรัชญาเอาปรัชญาเข้ามาปฏิบัติพร้อมปฏิบัติกับปฏิบัติก็ไปด้วยกันเนี่ย มันจะขัดแย้งกันไปเอง เพราะปรัชญามันวางหลักเหมือนกฎหมายเห็นใหม่ กฎหมายเวลาผู้ที่ผิดกฎหมาย ผู้ที่ทำผิดกฎหมายเนี่ย มันจะผิดกฎหมายในแง่ของอะไรล่ะ ในแง่ข้อเท็จจริงหรือในแง่ของกฎหมาย ในแง่ข้อเท็จจริงเพราะเราทำผิดใช่ไหม เราถึงผิดกฎหมาย แล้วเราผิดกฎหมายทำไมผิดกฎหมายๆ ในกฎหมายบทไหนข้อใด

นี่ก็เหมือนกันปรัชญาเหมือนกฎหมาย แล้วข้อเท็จจริงที่การกระทำ แล้วทำหรือไม่ทำ ละล้าละลังใหม่ มันละล้าละลัง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอกว่า ปรัชญา ปฏิบัติ ปฏิเวธ นี่พอปรัชญา คำว่าปรัชญาการศึกษา มา การศึกษาเนี่ย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประพฤติปฏิบัติมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้รู้ก่อนมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเจ้าของศาสนา มา เจ้าของศาสนาถึงได้ยับยั้งไว้ไง ปรัชญา ปฏิบัติ ปฏิเวธ แล้วเวลาขั้นของปัญญา มันมีสุดมยปัญญา จินตตามยปัญญา ภาวนามยปัญญา

ปัญหาที่เกิดจากการภาวนาเนี่ย ปัญญามันคนละชั้น คนละมิติกันเลย สุตมย ปัญญา การศึกษาเล่าเรียนกัน มันเกิดจากภาคปริยัติ เนี่ยปริยัติ ปริยัติคือการศึกษา เนี่ยศึกษา สุตมยปัญญาศึกษาทางวิชาการ ศึกษาทางวิชาการเห็นใหม่ แล้วใคร่ครวญ ไตร่ตรองอย่างนั้น มันเป็นจินตามยปัญญา จินตามยปัญญา มันเป็นจินตนาการ มันจินตามยปัญญา ถ้าจินตนาการของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ จินตนาการของผู้ที่มีสติสมาธิ มันจินตนาการได้ลึกซึ้ง ลึกซึ้งไง

กิเลส อุปกิเลส กิเลสอย่างหยาบๆ เนี่ย เห็นใหม่เราว่ากิเลส กิเลสเนี่ย พอมันเป็นอุปกิเลส เราว่านี่เป็นธรรมเห็นใหม่ เด็กมันเล่นซอหากัน เด็กมันจะเล่นซอหา คุณติ เด็กมันเล่นซอหาเห็นใหม่ เนี่ยหลับตา แล้วก็ซอหากัน แล้วเด็กมันก็วิ่งหา จ๊ะเอ๋ นิพพาน เป็นโสดาบัน เข้าไปจะเอ่ยนิพพานไง นิพพานมีอยู่แล้ว เหมือนเด็กเล่นซอหากัน แล้วเราก็วางระบบกันแล้วว่าสิ่งนั้นจะเป็น สิ่งนั้นเป็น มันเป็นการอุปโลกน์กันขึ้นมาเป็นสังคัมสังคัมหนึ่งเลยนะ เนี่ยสังคัม สังคัมที่เราคิดกันเอง มันเป็นไปเอง มันเป็นไปไม่ได้ มันสิ่งที่เป็นไปไม่ได้

ถ้าในภาคปฏิบัติของครูบาอาจารย์ของเรา ภาคปฏิบัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย ตั้งแต่ศาสดาลงมาเลย ศาสดารู้ เนี่ยทำทุกกรกิริยามาขนาดไหน ต่อสู่มานขนาดไหน ต่อสู้กับกิเลสตัดความทะยานอยาก ต่อสู้โดยที่ยังไม่มีธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังไม่ตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ก็ต่อสู้โดยโลกใจ โดยความเห็น โดยวิทยาศาสตร์ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ศึกษามาเหมือนกัน ศึกษามาเพื่อจะเป็นกษัตริย์ ศึกษาพร้อมทุกอย่าง แล้วถึงออกมาศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ มันก็มีหมด มันหมดแล้ว ศึกษาทั้งนั้นก็ธรรมทั้งนั้นนะ แล้วทำไมมันไม่ไปชนกับนิพพาน

ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่สะดุดนิพพานล้มไปก่อนละ ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องละทิ้งหมดเลย แล้วกลับมา กลับมาเห็นใหม่ จันอาหารของนางสุชาดา แล้วกลับมาทำอสังกขณญาณในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสียเอง ไม่มีใครสอนได้ ไม่มีใครทำได้ เกิดขึ้นมาไม่ได้ นิพพานไม่มี! นิพพานไม่มี ธรรมะมีอยู่นั้น ธรรมะมันเป็นธรรมเป็นสังคัม เนี่ยเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเป็นศาสดาเป็นองค์ที่ ๔ เห็นใหม่

พระศรีอริยเมตไตรยจะมาตรัสรู้ข้างหน้า ตรัสรู้ก็ธรรมอันเดียวกัน สังขารมัน อันเดียวกัน สังขาร อันเดียวกัน แต่หัวใจมีนิพพาน ไม่มี หัวใจไม่มีนิพพาน หัวใจ เพราะมันโดนอวิชชาโดนมารครอบงำอยู่ นิพพานเกิดมาไม่ได้หรือ มันไม่มีนิพพาน หรือ นี่เราคิดกันเอง เราสร้างกันเอง สร้างเอง เหมือนเด็กเล่นซ่อนหากัน เอานิพพานไป ซ่อนไว้ แล้วก็วิ่งค้นหานิพพานกัน มันก็ออกจากนอกร่างไปทั้งนั้นนะ นิพพานก็เป็นชื่อ ว่านิพพาน เป็นสมมุติอันหนึ่งนะ

แต่คำว่านิพพาน นิพพานเนี่ย มันเป็นบัญญัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั่นคือเป้าหมายของพวกเรา เป้าหมายของชาวพุทธผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ที่จะเข้าถึงที่สุดแห่งทุกข์ เขาเรียกว่า นิพพาน ก็เอานิพพานมาเป็นตัวหลอกว่า นิพพานมี นิพพาน แล้วตัวจริงมันอยู่ไหน ตัวจริงมันอยู่ไหน ตัวจริงมันไม่มี ใช่ไหม ตัวจริงมันไม่มี แต่เวลาถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมาเนี่ย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็กลับมาเตือนกันในใจองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตั้งแต่ฉันอาหารของนางสุชาดาเห็นไหม อธิษฐานเลยว่า คินนี้ถ้าเรานั่งถ้าเราไม่ตรัสรู้จะไม่ลุกอีกเลย เนี่ยมันรื้อค้นเข้ามา รื้อค้นด้วยปฏิสนธิจิต จิตที่อยู่ในร่างกายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น นี่คนเราเกิดมาเห็นไหม มันมีจิต มันมีภวาสวะ มันมีภพ มีอวิชชา มันมีจิตติด มันอยู่ที่ไหน ถ้ามันติดจิตแล้ว มันจะปกปิดกั้นให้มันเป็นนิพพานไปได้อย่างไร มันจะปกปิดกั้นเห็นไหม คุณเวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติไปเนี่ย เขาปกปิดของเขาเห็นไหม เขาใช้มรรคญาณเห็นไหม ใช้มรรค ๘ ใช้ต่างๆ ใช้ศีล สมาธิ ปัญญา เข้าไปรื้อค้นเข้าไป แล้วแยกแยะทำการของมันเอง มันเป็นไม่ใช่เล่นซ่อนหาหรือ

การเล่นซ่อนหาเนี่ย มันเป็นเรื่องสร้างจินตนาการเรื่องขึ้นมาว่า ถ้ามันจะเข้าไปว่าไปเห็นนิพพาน ถ้ามันจะเป็นจินตนาการเห็นไหม มันเป็นนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา เนี่ยวางธรรมไว้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา ผู้ที่เข้าไปรื้อไปปฏิบัติ ไปศึกษากับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นไหม เอตทัคคะ เนี่ยมีพระอรหันต์เต็มไปหมดเลย ผู้ที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบมหาศาลเลย ถึงที่สุดแล้ว เห็นไหม แต่ละคน แต่ละทางต่างประพฤติปฏิบัติมาจนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไป

เนี่ยวางศาสนาไว้เห็นใหม่ ๒๐๐ ปี สังกายนาคครั้งที่ ๒ ถึงได้จัจจกริกันมา มันถึงแตกออกเป็น ๑๘ นิกาย พอแตกออกเป็น ๑๘ นิกาย สิ่งต่างๆ มันก็เกิดไปตามวัฒนธรรม ประเพณีของพื้นถิ่น พอเราไปแล้วนะ เราไปทางเมืองจีนเห็นใหม่ มันเป็นมหายาน สิ่งที่เป็นมหายานนะ เวลาเข้าไปเนี่ยเข้าไปด้วยข้อเท็จจริงนะ สิ่งทีพระที่ว่าไปเผยแผ่นั้นนะ เขาขอเข้าไป เขาไปประพฤติปฏิบัติ เขามีของจริงของเขา เวลาเข้าไปวัฒนธรรมอย่างนั้น เห็นใหม่ เป็นมหายาน

สิ่งที่เป็นเขามหายานเห็นใหม่ เวลาเขาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เนี่ยเขาบอกเวลาสอนว่านิพพานมีอยู่ข้างหน้า นิพพานอยู่ตรงหน้า นิพพานอยู่ในหิน นิพพานอยู่ในทราย นิพพานอยู่ในมด เนี่ยนิพพาน คำพูดของเขา ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา เขาปฏิบัติเพื่อเป็นความจริงของเขา ถ้าเขาเป็นความจริงของเขาขึ้นมาเห็นใหม่ คำพูดของเขาเนี่ยมันก็เหมือนคำสอนของครูบาอาจารย์ที่สอนเห็นใหม่ สอนให้มูมานะ สอนให้มีการกระทำ เวลาหลวงปู่มั่นเทศน์เห็นใหม่ ท่านก็เทศน์ เทศน์ให้เรามีความขยันหมั่นเพียร

นี่ก็เหมือนกันนิพพานมันอยู่ที่ไหน แล้วเราให้มีความขยันหมั่นเพียร ทำถูกก็มี ทำผิดก็มี อย่างสูตรเว่ยหล่าง อย่างฮวงโปนี่เขาทำของเขา มันก็มีของเขา แต่คนที่ทำ ทำแล้วไม่ได้ผลก็มหาศาล สิ่งทีมหาศาลไซ้ใหม่ การกระทำ เนี่ยนิพพานอยู่ข้างหน้า อยู่ข้างหน้า มันเป็นอาจารย์บาท มันเป็นอย่างๆ มหายานเขา ถ้าของมหายานเขาจะ เถรวาทหรือ การกระทำเนี่ย เถรวาทหรือมหายานพูดถึงพระไตรปิฎกก็เล่มเดียวกัน เวลาสิ่งต่างๆ ถึงที่สุดเห็นใหม่ ถ้าประพฤติปฏิบัติธรรมเข้าไปสู่สัจจะความจริง มันก็เป็นอันเดียวกันนั่นแหละ

แต่ถ้ามันไม่เป็นอันเดียวกันเพราะว่า มันปลอมมาแต่ต้นใจ นิพพานอยู่ข้างหน้าใจ เหมือนเด็กเล่นซ่อนหาใจ ก็ไปซ่อนไว้ใจ แล้วก็เข้าไปรื้อค้น โดยที่ไม่มีมรรคญาณ ไม่มี การกระทำ ไม่มีสิ่งต่างๆ มันเป็นความจริงอย่างนั้นไม่ได้ มันไม่ใช่เด็กเล่นซ่อนหา จะซ่อนหานิพพานกันหรือ มันเป็นไปได้ แต่คำว่า คำว่านิพพานอยู่ข้างหน้าของมหายานเขาเนี่ย เขาให้คนไม่เหมือนกับนิพพานอยู่สุดเอื้อมใจ ให้มีความมูมานะ ว่าสิ่งนี้เราทำได้ แล้วมีการกระทำ แล้วการกระทำของเขา เขาทำจริงทำจังของเขา

ถ้าเป็นสิ่งที่ถูกต้องเห็นใหม่ เนี่ยนิพพานถึงที่ใหม่ เนี่ยถึงที่สุดแล้วนะ มันกลับมา กลับมาสู่จิต กลับมาสู่การกระทำ แล้วกลับมาสู่ความสุขของเขา แต่เห็นใหม่ เนี่ยปลาอยู่

ในน้ำมีความสุขได้อย่างไร เขาเถียงกัน พระเซน ๒ รูป เขาคูยกันเนี่ยเห็นปลาว่ายมา เห็นปลามีความสุขมาก พระอีกองค์ถามว่ารู้ได้ไงว่าปลามีความสุข รู้ได้อย่างไร เนี่ยสุข เขาส่งกับเรามีความสุขหรือ เนี่ย เวลาลมพัดเห็นไหม เนี่ยลมพัด ลมพัดตรงโบกหรือ ชง โบกเพราะมีลม

มันเป็นโหวหารขึ้นมา เพื่อเป็นตรรกะ เพื่อจะย้อนกลับ การย้อนกลับเขาได้ตอบ เพื่อจะย้อนกลับ ไม่ใช่เด็กเล่นซ่อนหาสูตรตายตัวต้องเป็นอย่างนั้น แล้วที่ปฏิบัติตาม ความเป็นจริง มันก็มีความเป็นจริงของเขา เขาปฏิบัติตามไม่จริงเห็นไหม ในฝ่ายมหายาน นะ พระอรหันต์ก็กลับมาเกิดใหม่ได้ พระอรหันต์ที่เป็นพระ พระอรหันต์ที่สิ้นกิเลสแล้ว จะเกิดก็ได้ จะไม่เกิดก็ได้ เวลาพระอรหันต์ถึงที่นิพพานแล้วนะ ไปถึงที่ดินแดนเกษตร เห็นไหม ที่ว่าอยู่อย่างสุขาวดี เนี่ยเขามีเป็นชั้นเป็นตอนของเขา นิพพานของเขาต่างๆ

ถ้าเป็นความจริง เป็นความจริง นิพพานจะเกิดอีกได้ไหม ถ้าสิ้นกิเลสแล้ว มันจะมีแรงขับสิ่งใดมาเกิดอีก นี่ถ้าเป็นความจริง เขาก็สั่งจะความจริง อริยสังฆมอันเดียวกัน ถึงที่สุดแห่งทุกข์เหมือนกัน ถ้าไม่เป็นความจริงเห็นไหม นิพพานมีหลากหลายแล้ว พระอรหันต์จะเกิดอีกก็ได้ พระอรหันต์จะไม่เกิดอีกก็ได้ สิ่งถ้าทำผิด การกระทำผิดมันก็ผิดของมันไป แต่ถ้ามีความถูกต้องเห็นไหม สิ่งที่ถูกเพราะอะไร

เพราะในเมื่อฝ่ายมหายาน เขานับถือใครล่ะ มหายานนะบอกว่า สิ่งที่เป็นอัครสาวกเบื้องซ้าย และเบื้องขวา คือ พระกัสสปะ กับ พระอานนท์ พระกัสสปะเป็นต้น ต้นของมหายาน ต้นของเซน ต้นของเซนเพราะอะไร เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าชูดอกไม้ดอกหนึ่ง พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ พระกัสสปะนั่งอยู่ในสังคมนั้น แล้วไม่มีใครรู้ธรรมะอันนี้ได้ แต่พระกัสสปะยิ้มขึ้นมา พระกัสสปะเข้าใจ นี่ไง ที่ว่าทางลัด ทางลัด ที่นี้ทางลัด ทางลัด

พระกัสสปะ เนี่ยถือพระกัสสปะเป็นต้นนิกาย ต้นแบบ ที่นี้พระกัสสปะในพุทธศาสนาเห็นไหม เวลาพระกัสสปะอยู่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าออกบวช เรียกผู้เฒ่ามีภรรยาตั้งใจกันว่า เราจะอยู่กันโดยพรหมจรรย์เห็นไหม พอพ่อแม่เสียหมดก็ออกบวช พอออกบวชภรรยาไปทางหนึ่ง พระกัสสปะก็ไปทางหนึ่งไปปฏิบัติกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นไหม ถึงที่สุดถือธุดงค์วัตร ถือธุดงค์วัตรนะ ธุดงค์ ๑๓ เนี่ย ถือธุดงค์วัตรจนเป็นเอตทัคคะในการถือธุดงค์วัตร

ในถือนุชงค์จะเล่นซ่อนหาใหม่ ฆ้องจะเล่นซ่อนหาใหม่ คุณต้นสายลี คุณ ศาสดาต้นแบบของมหายาน ต้นแบบของนิพพานอยู่ซึ่งหน้าเนี่ย นิพพาน นิพพานอยู่ ตรงหน้าเนี่ย นิพพานต้นแบบคือ พระกัศสปะ พระกัศสปะเห็นใหม่ ถือนุชงค์จ้ององค์ สมเด็จพระเจ้าสัมพุทธเจ้า ตั้งให้เป็นเอตทัคคะทางฆ้องจะเล่นซ่อนหาใหม่ แล้ว บอกเนี่ยเห็นฆ้องจะเล่นซ่อนหาใหม่ ถือนุชงค์ ๑ ผืน ถือนุชงค์บังสุกุล ถือนุชงค์ต่างๆ จน จีวร สังฆาฏิ เนี่ย เก็บผ้าเห็นใหม่ผ้า ๑ ผืน บังสุกุลเอา ไม่รับคฤหบดีจีวรปะแล้วปะเล่า ปะแล้วปะ เล่า ปะจนจีวรเนี่ยนะ ๗ ชั้น จนสังฆาฏิเนี่ย ๗ ชั้น หนัก ๗ ชั้นแล้วอายุ ๘๐ นะ

จนองค์สมเด็จพระเจ้าสัมพุทธเจ้าถามพระกัศสปะเอง ในพระไตรปิฎก “กัศสปะ เอย ทำไมเธอต้องถือนุชงค์จะเล่นซ่อนหาใหม่ ทำไมต้องถือนุชงค์ ๑ ผืน ทำไมต้องถือนุชงค์บังสุกุล ในเมื่อเธอก็เป็นพระอรหันต์นะ เธอก็สิ้นกิเลสแล้ว” เนี่ยพระกัศสปะพูดเองนะ “ข้าพเจ้าถือนุชงค์ จะเล่นซ่อนหาใหม่เป็นเนติแบบอย่าง” เห็นใหม่ “เป็นคตธรรมแด่อนุชนรุ่นหลัง” เห็นใหม่ องค์ สมเด็จพระเจ้าสัมพุทธเจ้าอนุโมทนาคะ นิพพานอยู่ซึ่งหน้าใหม่ แวบใหม่

ในเมื่อถือนุชงค์จะเล่นซ่อนหาใหม่เพื่อเป็นคตเป็นแบบอย่าง ให้สะดวกสบายใหม่ ให้ลัดสั้น ใหม่ ให้ทำความสะดวกสบายใหม่ ไม่เลย! ไม่เลย! พระกัศสปะเป็นต้นแบบนะ เป็นผู้ เกรงครัดจนองค์สมเด็จพระเจ้าสัมพุทธเจ้าเนี่ย ขอแลกผ้าในพุทธศาสนาเมืองเดียว ใน พุทธศาสนานะมีพระพุทธรูปที่แลกผ้าพระกัศสปะเมืองเดียว แล้วเชิดชู เชิดชูพระกัศส ปะมาก นี่ต้นแบบเป็นอย่างนี้

นี่ในการปฏิบัติไปเนี่ย ถึงจะเป็นนิพพานซึ่งหน้า เป็นมหายานมันก็ยังว่ามีลูกกับมี ผิด ถ้าถูกเห็นใหม่ เขาประพฤติปฏิบัติของเขาด้วยความตั้งใจของเขา ด้วยความจริงจัง ของเขา ปฏิบัติถูก ปฏิบัติเข้าถึงจะชำระกิเลสได้มันก็ถูก จะปฏิบัติแนวทางไหนมันก็ถูก แต่ถ้าปฏิบัติๆ ผิดจะปฏิบัติทางไหนมันก็ผิด มันผิดเพราะอะไร เพราะเป็นมิจฉาทิฎฐิ มิจฉาทิฎฐิความเห็นผิดมาตั้งแต่ต้น เนี่ย นิพพานอยู่ซึ่งหน้า เอาไปซ่อนมันไว้ ต้องเจอมัน เค้นเข้าไปชนมันแน่นอน เนี่ยมันอยู่ซึ่งหน้าเรา ไม่ต้องทำอะไรเลย อยู่เฉยๆ เนี่ยสติก็ไม่ ต้องทำ อะไรก็ไม่ต้องทำ ผลอปปิบดีมาเอง

เนี่ย สติคือการสภาวะจำๆ สัญญากับสติมันคนละเรื่องกัน ขาวกับดำ เนี่ยผลอ ปิบดี ผลอคือดำ สติคือขาว ขาวมันจะป็นดำ ดำจะเป็นขาวได้อย่างไร มันไม่ใช่เป็นอะไร สักอย่างเลย มันเป็นความเห็น เห็นใหม่ มันเป็นความเห็น มันถึงว่าการเล่นซ่อนหา เด็ก

มันเล่นกัน คุณแล้วเด็กมันมีเซาว์ปัญญา มันเล่นเพื่อความคล่องตัวของมัน มันก็จะสนุกอยู่นะ ไอ้เราประพฤติปฏิบัติเข้ามา คุณสิ เราเป็นชาวพุทธ พุทธศาสนา พุทธศาสนาสอนให้มีขันหมั่นเพียร พุทธศาสนาเห็นใหม่ คุณรรค ๘ สิ มรรคเห็นใหม่ เนี่ย ความเพียรชอบ งานชอบ เนี่ยงานชอบ ทุกอย่างเนี่ยเราทำชอบ งานชอบเห็นใหม่

งานของโลกก็ชอบอย่างหนึ่ง งานของธรรมก็ชอบอย่างหนึ่ง งานของโลกเห็นใหม่ ขวนขวายทำ ทำ เพื่อสัมมาอาชีวะของเขา เขาขวนขวายของเขา ก็เป็นงานชอบของเขา แต่ในการประพฤติปฏิบัติเราจะขวนขวายอยู่ได้ไหม มันจะไปสะเทือนคนอื่นไหม เราต้องการความสงบของใจใช่ไหม เราจะนั่งสมาธิภาวนาของเรา มันชอบของใครล่ะ ถ้าชอบของโลกก็เป็นอย่างหนึ่ง ถ้าชอบของธรรมก็อย่างหนึ่ง ถ้าชอบของธรรมเห็นใหม่ เรานั่งสมาธิ เดินจงกรม ภาวนาเนี่ยเพื่ออะไร เพื่อความสงบของใจ แล้วใจมันสงบไหม เนี่ย เราทำคุณงามความดีแล้วมันจะสงบขึ้นมาตามความเป็นจริงไหม

ถ้ามันสงบตามความเป็นจริง มันรู้เลยนะ ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต ถ้าจิตสงบขึ้นมา เห็นแค่รากเห็นแต่เงาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าล่ะ เนี่ย ถ้าจิตมันสงบขึ้นมา เนี่ย พอสงบขึ้นมาขนาดไหน แล้วมันมีปัญหาหรืออื่นไหม เนี่ย ผู้ใดเห็นธรรมเห็นใหม่ สันติภูมิ โลก ใจสัมผัส ใจรับรู้ เนี่ย ถ้าใจมันรับรู้ขึ้นมาเนี่ย จิตใจมีการเปลี่ยนแปลงไปเนี่ย มันมีการกระทำของมัน การเดินทางนะ เราเดินทางตั้งแต่ก้าวแรกไปเนี่ย เราเดินไปบ่อยๆ เข้า เรื่อยไปบ่อยๆ มันจะถึงเป้าหมายนั้นได้

จิตของเรามีการกระทำขึ้นมา การกระทำมันขับเคลื่อนออกไปจากจิตใหม่ ออกก้าวเดินจากอวิชชาใหม่ จากสิ่งที่มันปกคลุมหัวใจอยู่เนี่ย ถ้ามันปกคลุมหัวใจอยู่ เรามีความขยัน มีความหมั่นเพียรของเรา มีความขยันมีความเพียรของเราเห็นใหม่ เนี่ย มันพิสูจน์มาจากหัวใจนะ ความขยันหมั่นเพียรนะ มันเป็นความเพียรชอบ ถ้าความเพียรไม่ชอบ มันก็เป็นมิจฉา มิจฉาทิฎฐิ มันเป็นความเพียรมิจฉา เนี่ย สิ่งต่างๆ ถ้าใจมันดีของมันขึ้นมา มันจะเป็นของมันขึ้นมา

ถ้าเป็นขึ้นมาจะไม่พุดอย่างนั้นเลย สติมันก็คือสติ ปัญญาก็คือปัญญา มันจะเปลี่ยนกันแลกกันไม่ได้หรอก แต่ขณะสติมันเป็นปัญญาเห็นใหม่ สติ สมาธิ ปัญญา แล้วเวลาสติ สมาธิ ปัญญาเนี่ย มีสติความปกติของใจ แล้วเกิดสมาธิ แล้วสมาธิมันเกิดขึ้น

มาแล้ว เนี่ย มันจะเกิดปัญญาอย่างไร สุตมยปัญญา จินตามยปัญญา ภาวนามยปัญญาเนี่ย ปัญญามันจะเกิดขึ้นมานะเนี่ย แม้แต่สุตมยปัญญา การศึกษาเห็นใหม่ การศึกษา ศึกษา ศึกษาระดม เนี่ย ศึกษาแล้วมันสดใจใหม่ ศึกษาเข้ามาในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วมันสะท้อนใจเราใหม่

ถ้ามันสะท้อนใจเรานะ เวลาเทศน์ฟังเทศน์ เวลาฟังเทศน์เนี่ยธรรมะมันสะท้อน หัวใจเห็นใหม่ ถ้ามันสะท้อนใจเราเห็นใหม่เนี่ยเรามีโอกาส เพราะอะไร เพราะเรา เปลี่ยนโปรแกรมไง เราเปลี่ยนโปรแกรมความคิดเรานะ เนี่ยถ้าเราไม่มีธรรม คุณิ เวลา อนาคตบิณฑิกเศรษฐีเห็นใหม่ จ้างลูกชายไปฟังเทศน์ จ้างลูกชายนะ เพราะอนาคตจะเป็น พระโศดาลัย สร้างวัดให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ลูกชายเป็นมิจฉาทิฎฐิ ไม่ยอมฟัง เลย ไม่ยอมเข้าใจสิ่งใดๆ เลย

อนาคตบิณฑิกเศรษฐีเนี่ย จ้างให้ไปฟังเทศน์ ไปวัด ไปวัดกลับมาเขาก็เอาตั้งค์ เอาตั้งค์ เอ้า ก็ให้มากขึ้น ไปวัดแล้วนะ จำว่าพระพุทธเจ้าพูดเรื่องอะไรบ้างวันละคำเนี่ย เนี่ยถ้าได้ เนื้อความมาจะทำให้ตั้งค์มากขึ้น ไปฟัง ไปทีแรกไปนอน เอ้า กลับมาเอาตั้งค์ คราวที่สอง ไป ไปบ่อยๆ เข้า เอ้าเพิ่มให้ ให้เอาเนื้อความ พอเอาเนื้อความขึ้นมาเนี่ยเห็นใหม่ กลับมา ก็เอาตั้งค์ เพราะมันยังไม่เข้าถึงใจ ลักจับเนื้อความ จับประเด็น พอจับประเด็นเนี่ย พอ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดธรรมะมันสะท้อนหัวใจ สะท้อนหัวใจนะ จนหัวใจเนี่ย มันเปิด เนี่ยบรรลุธรรมนะ ไม่กล้าไปเอาตั้งค์กับพ่อเลยนะ

เนี่ย อนาคต ก็ต้องเอาเงินจ้างทุกวัน ทุกวัน วันนี้จะรอ รอจ่ายตั้งค์ เอ๊ะ ทำไมวันนี้ ลูกชายไม่มาเอาตั้งค์ ทำไมลูกชายไม่มาเอาตั้งค์ เรียกลูกชายมาเอาตั้งค์ ลูกชายอายมาก เพราะอะไร เพราะเวลาหัวใจมันเปลี่ยนโปรแกรมแล้วนะ แต่เดิมเห็นใหม่ ทำเพื่อ ผลประโยชน์ ทำเพื่อผลประโยชน์ของเรา เห็นว่าอะไรมีคุณค่า นึกว่าเงินมีคุณค่าที่สุด แต่ๆ เวลาไปเอาเนี่ยด้วยความไม่รู้ ไม่รู้จักสำนักตัวเอง ไม่เข้าใจตัวเองเลย ว่าใจตัวเองเนี่ย มีความคิดอย่างไร

พ่อเลี้ยงมาขนาดไหน แล้วพ่อต้องการให้หัวใจเนี่ยมันเปลี่ยนโปรแกรม ให้หัวใจ เนี่ยมันเปลี่ยนขึ้นไป ยิ่งๆ ไม่เข้าใจเห็นใหม่ ก็ยังไปเอาตั้งค์อยู่ เอาตั้งค์อยู่ แต่พอจิตใจมัน เปลี่ยนแปลงเห็นใหม่ อายมาก เนี่ย เกิดมา พ่อเลี้ยงมาตีนเท่าฝ่าหอย ไม่รู้จัก ไม่รู้จักสิ่งใดเป็นคุณ เป็นประโยชน์ ไม่รู้จักสิ่งใดเป็นความดีความชั่วเลย แต่พอฟังไป ฟังไปเห็น

ใหม่ เนี่ย ธรรมชาติมันเข้ามาเปลี่ยนแปลง เปลี่ยนแปลงโปรแกรม พอเปลี่ยนโปรแกรม
ขึ้นมาเห็นใหม่

บรรลุนิยามขึ้นมา เนี่ยมันมีคุณค่ามาก มีคุณค่าขนาดที่ว่าไม่กล้า ซึ่งน้ำใจพอมาก
พอเลี้ยงมาทั้งชีวิต แล้วพอยังมาเปิด เปิดตา ตาใจขึ้นมาให้เห็นธรรมอีก เนี่ย ฟังเทศน์
สะท้อนใจใหม่ ถ้ามันสะท้อนใจมันจะเปลี่ยนโปรแกรมของเรา ถ้ามันเปลี่ยน
โปรแกรมของเราละ ความดำรงชีวิต การกระทำมันเปลี่ยนแปลงไปเลย สิ่งศึกษาธรรม
เวลาเราศึกษาทางปริยัติขึ้นมา เราศึกษา มันสะท้อนใจใหม่ มันสะท้อน แต่มันไม่
เปลี่ยนแปลง มันไม่มีการกระทำ หัวใจเนี่ย มันไม่มีหลักเกณฑ์ของมัน

ถ้ามีหลักเกณฑ์เห็นใหม่ ศีล สมาธิ ปัญญา มีศีลและความปกติของใจ แล้วศึกษา
ศึกษาขึ้นมา ทำความสงบของใจขึ้นมา ใจมันสงบขึ้นมาแล้ว ใจมันสงบ ถ้าใจสงบเนี่ย
มันไม่มีกิเลส จิตใจที่มันฟุ้งซ่าน จิตใจที่ไม่สงบ เพราะกิเลสมันดัน กิเลสมันพาออกไป
หาเหยื่อ พอกิเลสพาออกไปหาเหยื่อเนี่ย เราจะทำอย่างไรให้จิตสงบ แคจิตสงบมันเห็น
ความเปลี่ยนแปลง ระหว่างจิตฟุ้งซ่านกับจิตสงบ มันแตกต่างกันอย่างไรแล้ว มันไม่ใช่
เล่นซ่อนหา แล้วไม่เจอง่ายๆ หรือ ไม่มี

มันต้องมีการลงทุนลงแรง มันต้องมีการกระทำ มันอยู่ที่อำนาจวาสนาของคน
เมล็ดพันธุ์พืช เมล็ดพันธุ์พืช แล้วมันอยู่ที่ดิน อยู่ที่น้ำ อยู่ที่อากาศ โอกาสของคน คนที่
เกิดตายในวัฏฏะ คนเกิดเวียนตายในวัฏฏะเนี่ย มันสร้างบุญกุศล ถ้าบาปอกุศลมา
มหาศาลทั้งนั้นนะ การสร้างมาอย่างนั้นนะ มันคิดมาในหัวใจ คุณงามความดี มันสร้าง
มาเห็นใหม่ คุณดี คุณอย่างองค์สมเด็จพระพุทธเจ้าเนี่ย สร้างมา ๔ อสงไขย ๘
อสงไขยนะ สิ่งนี้มันสืบทอดกันมาตลอด

ถ้าจิตใจมันมีอำนาจวาสนามีพื้นฐานของมัน เวลาทำความสงบ ตั้งสติ ทำสมาธิ
ภาวนามันก็ง่ายขึ้น คำว่าง่ายเห็นใหม่ เนี่ยเมล็ดพันธุ์พืชที่ดี ตกไปที่ดินดี น้ำดี อากาศดี
มันงอก เจริญงอกงามมาก เมล็ดพันธุ์ดี แต่ไปตกอยู่ในหินในทรายมันก็ไม่เกิดเหมือนกัน
เนี่ยสภาวะกรรม เวลากรรมเกิดขึ้นมาเห็นใหม่ คุณดี เวลาเราเกิดขึ้นมาพบครูบาอาจารย์ เรา
เกิดขึ้นมาเนี่ย เราพบพุทธศาสนา พบพุทธศาสนาในช่วงไหนละ ในช่วงที่ศาสนาของเขา
เห็นใหม่ ศาสนาเจริญ ศาสนาเจริญ

ทางโลกเจริญเห็นใหม่ สร้างสิ่งต่างๆ วัฒนธรรมประเพณีขึ้นมา เราว่าศาสนาเจริญทั้งนั้นนะ สิ่งนั้นมันเป็นเปลือก ไม่มีประเพณีวัฒนธรรม มันก็ไม่ได้รักษาสิ่งที่เป็นคุณธรรม สิ่งที่เป็นศีลธรรม สิ่งที่เป็นศีลธรรมเห็นใหม่ คุณติ เวลาศีลธรรมมันเกิดขึ้นจากใจเนี่ย เราทำได้ยังไงว่า คนไหนมีธรรม คนไหนไม่มีธรรม แต่อำนาจประเพณีวัฒนธรรม เนี่ยเราทำร่วมกันนะ เราทำร่วมกันได้เห็นใหม่ อย่างนั้นโลกเจริญ โลกอย่างหนึ่ง ธรรมอย่างหนึ่งนะ คุณติ เวลาครูบาอาจารย์ที่ประพฤติปฏิบัติ นี่แยกตัวออกมา แล้วไปอยู่ในป่าในเขา อยู่เขาคนเดียวเนี่ย

อยู่คนเดียวเพื่ออะไร เพื่อจะชำระกิเลสของเรา มันมีการกระทำ มันมีการกระทำขึ้นมา มันไม่ใช่เล่นช่อนหา มันลงทุนลงแรง มันทำจริงๆ แล้วพอทำจริงๆ ขึ้นมาเห็นใหม่ กระแสโลก กระแสโลก ปัจจุบันนี้เขาไปเล่นช่อนหากันหมดแล้ว เล่นช่อนหากัน ก็ไป จ๊ะเอ๋ กัน ก็มีศีล มีสมาธิกัน มีปัญญา มีทุกอย่างเลย มีด้วยความเข้าใจของเขาเห็นใหม่ แล้วพอมีแล้วเขาเข้าใจ สังคมเขาเอ้อออกกันนะ พอเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเนะ เราก็เป็นคนแปลกแยกละ คนเนี่ยเป็นคน คนทุกชั้นนิยม เป็นคนอึดติกลมถานุโยค ทำให้ตัวลำบากเปล่า ลำบากไม่ลำบาก

ถ้าจิตมันเป็นความจริง ศีล สมาธิ ปัญญา มันเกิดสมาธิขึ้นมา เราไปเห็นความแตกต่าง แล้วถ้าปัญญามันเกิดขึ้นมานะ เวลา ศีล สมาธิ ปัญญา เพราะจิตสงบแล้วออกแสวงหา ออกแสวงหานะ สิ่งที่เราแสวงหา ออกแสวงหาอะไร เวลาจิตมันไม่สงบ มันฟุ้งซ่านมันพาใครไป มันพาจิตที่ฟุ้งซ่านไปหมดเลย มันพาจิตนี้ไปโดยสามัญสำนึกสามัญสำนึกของคนมี ธาตุ ๔ และขันธ์ ๕ ตัวจิตต่างหากนะ ตัวจิตนี้คือตัวจิตเดิมแท้เนี่ย ตัวจิตตัวนี้แหละที่มันจะพาเข้าสู่นิพพาน ถามว่านิพพานยังมีอยู่ มีอยู่ ไม่มีหรือ! ถ้ามีจิตเดิมแท้เนี่ย มันเป็นนิพพานไปแล้ว ไม่มี! จิตเดิมแท้เนี่ยมันโดนครอบงำด้วยอวิชชา นี่อวิชชาเป็นพลังงานเฉยๆ

ทีนี้พอมันเป็นสัญชาตญาณเกิดเป็นมนุษย์ มันมีธาตุ ๔ และขันธ์ ๕ ธาตุ ๔ ขันธ์ ๕ นี่แหละ สิ่งนี้มันพาภิเลส กิเลสมันมีอยู่แล้ว มันพาส่งนี้ออกไปฟุ้งซ่าน ออกไปยึดมันถือมัน ออกไปยึดว่าธรรมะเรา รู้ สิ่งใดเราเห็นใหม่ มันออกไปรู้เนี่ย ปัญญาอย่างเนี่ยะ เป็นปัญญาโลกๆ ปัญญาวิทยาศาสตร์ ปัญญาของโลกเขา ศึกษาธรรมะก็ศึกษาโดยภาคปริยัติ แต่ว่าเวลาศึกษาแล้วถ้าจิตมันสงบขึ้นมา ปัญญาที่เกิดจากภวานามขปัญญา มันไม่เป็นอย่างที่เข้าใจความคิด ความคิดอย่างนี้หรือ

ความคิดเกิดดับ ความคิดเกิดดับ ความคิดเกิดดับ ทุกอย่างก็เกิดดับตามธรรมชาติของมันอยู่แล้วละ พอมันเกิดดับ แต่อันนี้มันเกิดดับแล้ว มันมีพลังงาน มีวิชาตัวแรงอีกต่างหาก เพราะเกิดแล้วดีและชั่ว เกิดทุกข์หรือสุข ดับก็ดับแล้วพอใจหรือไม่พอใจ มันเกิดดับ มันจะมีความผูกพันต่อไปอีกนะ ไอ้ความคิดดับเนี่ย มันเกิดดับตามธรรมชาติของมันอยู่แล้ว นี่พอเกิดดับตามธรรมชาติของมันอยู่อย่างนั้น เห็นไหม

ศึกษารวมของพระพุทธเจ้า เนี่ย ทุกอย่างมันก็เกิดดับ ทุกอย่างมันก็เป็นอนิจจัง เนี่ย สรรพสิ่งเป็นอนัตตา ความจริง ข้อเท็จจริง มันเป็นอนัตตาของมันในตัวของมัน แต่มันไม่มีใครไปรู้ ไปเห็นไง เนี่ยความคิดดับโดยวิทยาศาสตร์ ความคิดดับเป็นพลังงานอย่างหนึ่ง ความคิดดับของจิตอีกอย่างหนึ่งนะ เพราะความคิดดับของจิต มันมีมโนกรรม ความคิดดับของวิทยาศาสตร์ ความคิดดับของสสาร มันเกิดดับโดยพลังงาน

แต่ความคิดดับของจิต มันเกิดขึ้นมาแล้วเนี่ย มันถึงเลสงสัย มันเกิดขึ้นมาแล้ว คุณเวลาคนภาวนาไป เห็นนิมิตเห็นสิ่งต่างๆ เนี่ย มันฟังใจนะ สิ่งที่เกิดขึ้นมากับใจเนี่ย มันฟังใจ พอมันเกิดฟังใจ มันเกิดฟังใจจนเป็นอุปาทาน จนมันเห็นจริงไปนะ เนี่ย เห็นจริงเห็นจริงไปกับความรู้ความเห็นอันนั้น ถ้าเห็นจริงเห็นจริงปุ๊บเนี่ย มันก็ดึงไป เราเชื่อนะ หลอกตัวเองจนตัวเองยังเชื่อว่าหลอกตัวเอง เราเชื่อความหลอกของเราเลย นี่ไง เพราะจิตมันไม่มีภาวะ ไม่มีอำนาจวาสนา ไม่มีกำลังเห็นไหม

ถ้าจิตมีกำลัง มันยืนของมัน สิ่งที่เกิดดับ อะไรมันเกิดดับ มันเกิดดับ มันเกิดดับ เพราะใครไปเห็นมันเกิดดับ พอใครไปเห็นมันเกิดดับ มันกลับมาที่ตัวมัน เพราะเราไปรู้เห็นเกิดดับใช่ไหม เราควบคุมได้หมด พอเราควบคุมด้วยสติปัญญาปั๊บ สิ่งนี้เกิดไม่ได้เลย มันเกิดดับ เกิดดับขึ้นมาเนี่ย เรามีสติปัญญา เราควบคุมได้หมด เราควบคุมคือเรารู้เท่า เรารู้เท่าความเป็นไปของมันเห็นไหม พอรู้เท่าขึ้นมา เนี่ย กัลยาณปุถุชน ผู้ที่เห็น เห็นรูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร

เนี่ยมันเห็นความแตกต่าง พอรูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมารนะ มันปล่อย มันปล่อยนะ เราจะใช้ประโยชน์ เราหยุดคิด เราความคิดธรรมชาติมันมีอยู่แล้ว สิ่งใดที่มันเป็นประโยชน์ คิดว่าเป็นธรรมเห็นไหม คิดได้ คิดว่าเป็นธรรม สิ่งนี้เป็นธรรมเห็นไหม ปัญญาเนี่ย สิ่งที่เป็นประโยชน์ เราใช้ประโยชน์ได้ สิ่งที่เป็นโทษเราไม่เอา สิ่งใดๆ ที่คิดแล้วมันชอกช้ำ มันเจ็บช้ำ มันคิดแล้วมันไม่เป็น

ประโยชน์กับเรา คิดแล้วมันจะดึงเราไป มันจะชวนเราไปในทางที่ไม่ดี เราจับยังได้
ทั้งนั้น

นี่รูป ปรส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร เนี่ย แค่เห็นอย่างนี้
เห็นแค่นี้ มันก็เห็นความแตกต่างระหว่าง โลภียะ กับ โลกุตตระแล้ว ว่าความคิดอะไร
เป็นประโยชน์ ความคิดอะไรเป็นโทษ แล้วความคิดเป็นประโยชน์ เห็นไหม มันก็จะ
ปัญญาอบรมสมาธิเข้ามา ไล่เข้ามา ไล่เข้ามา ถ้าเป็นพุทโธๆๆ มันก็เกาะเกี่ยวเข้ามา
พลังงานตัวนี้ พลังงานเนี่ย มันต้องมีสื่อ ถ้าไม่มีสื่อ เอาพลังงานออกมา พลังงานมันจะ
สื่อ มันจะใช้ประโยชน์ได้อะไร

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เป็นจิต เป็นจิตเนี่ย พลังงานเนี่ย สิ่งที่เคลื่อนที่เร็ว คือ
ความคิดคือแสง ความเร็วของแสงใช่ไหม กับความคิด ความเร็วของความคิด ความคิด
มันเร็วกว่าแสง ถ้ามันเร็วกว่าแสง จิตที่เป็นสติปัญญาขึ้นมา มันควบคุมขึ้นมา สิ่งที่เป็น
พลังงานเห็นไหม สิ่งนี้เคลื่อนที่เร็วเห็นไหม พลังงานที่ส่งออกไป ไฉนที่ส่งออกไปไกล
ออกไปไกล แล้วถ้ามันมีสติปัญญาจับยังมัน จับยังมัน พลังงานที่มันเคลื่อนที่เร็วที่สุด แล้ว
มันหยุดนิ่ง หยุดนิ่ง หยุดนิ่ง หยุดนิ่งคือสมาธิใจ

ถ้าสมาธิมันเกิดขึ้นมาเห็นไหม สมาธิมันเกิด เกิดขึ้นมาแล้วเนี่ย มันต้องมีการ
รักษา มีการบำรุงรักษา บำรุงรักษานะ เพราะเนี่ยมันขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัมปนา
สมาธิ พุทโธๆๆ เนี่ย พยายามคำว่าอัมปนาสมาธินะ เวลาที่จิตเข้าสงบถึงที่สุด อัมป
นาสมาธิเนี่ยมันคิดไม่ได้ อัมปนาสมาธิเนี่ย จิตนี้เป็นอิสรภาพมาก จิตมันเป็นสักแต่ว่ารู้
เกิดปัญญาไม่ได้หรอก ทีนี้แต่ว่าทำไมต้องเข้าอัมปนาสมาธิละ เพราะคำว่าเข้าอัมปนา
สมาธิ เหมือนเงินเนี่ย เงินหนึ่งบาท เงินหนึ่งร้อย เงินหนึ่งพัน

เงินหนึ่งบาทค่ามันเล็กน้อยใช่ไหม เราทำอะไรเนี่ยประโยชน์ เงินหนึ่งบาทถ้าใช้
หมดมันก็หมด มันใช้ต่อไปถ้าเรามีหนึ่งร้อย คำว่าหนึ่งร้อยเนี่ยเราใช้ห้าบาทสิบบาท ยังมี
เหลือใช่ไหม แต่เพราะว่าเงินหนึ่งร้อย มันจะซื้อ มันจะใช้ประโยชน์ได้ ถ้าเงินหนึ่งพัน
ละ เงินหนึ่งพันจะใช้ประโยชน์ได้มากกว่า เงินหนึ่งพันเนี่ย ถ้าเราใช้สักห้าบาท สิบบาท
มันจะเหลือจำนวนมากกว่า ฉะนั้นเวลาเข้าอัมปนาสมาธิ คือ เงินหนึ่งพัน แต่เงินหนึ่ง
พันเนี่ย แบงก์พันเนี่ย ไปซื้อของกับชาวบ้าน ไปซื้อของกับๆ แม่ค้า เขาไม่มีเงินทอนให้
เราต้องทอนออกมาให้เป็นแบงก์ร้อย ให้อะไรต่างๆ นี่เห็นไหม

นี่ก็เหมือนกันจิตเวลาเข้าไปอุปจารสมาธิ เข้าไปขณิกสมาธิ อปัปนาสมาธิ เห็นใหม่ นี่พอเราจะเข้าอปัปนาสมาธิ ตัวเงินคือตัวทุน ตัวเงินคือตัวกำลัง ตัวเงินเห็นใหม่ เวลาทำพุทโธๆ หรือใช้ปัญญาอบรมสมาธิเข้าไปเป็นขณิกสมาธิแล้วสงบ สงบแล้วเดี๋ยวก็คลายออก สงบแล้วก็คลายออก ถ้าเราพุทโธต่อไปเรื่อย มันเป็นอุปจาระ อุปจาระนี้มันจะออกรู้ คือเงินเนี่ยเรามีมากขึ้น แล้วเราแตกเงิน เป็นแบงก์ร้อย แบงก์หลายๆใบ ใช้ประโยชน์ได้ แต่ใช้ไปแล้วเรายังใช้จ่ายไม่เป็น เพราะเราฝึกฝนยังไม่ชำนาญเห็นใหม่ เราพุทโธๆ เข้าไปจนอปัปนาสมาธิเนี่ยมีเงินมากขึ้น พอมีเงินมากขึ้น เราจะมาใช้จ่ายอย่างไร ถึงจะขาดตกบกพร่องมันก็ยังเหลือไว้ใช้จ่ายต่อไป มันจะมีความร่มเย็นเป็นสุขใจ

อปัปนาสมาธิเนี่ยมันเข้าไป พัก! พักเพื่อจะเข้าไปดู ไปรู้ว่า ไปพยายามค้นคว้าว่า เงินเนี่ย เราควรทำอย่างไร เงินนี้เราจะใช้ประโยชน์สิ่งใด เห็นใหม่ ถ้าขณิกสมาธินี้ก็ชั่วคราว แต่ก็รับรู้ได้แล้ว ถ้าเป็นอุปจาระ มันเข้าไปชั่วคราว แล้วมันออกรู้ ออกเห็นนิมิต การเห็นนิมิต การเห็นแสงเนี่ยมันจะเข้าอยู่ตรงนี้ เพราะมันอุปจาระมันเป็นวงรอบของจิต จิตออกรับรู้สิ่งต่างๆ ได้ นี้ออกรับรู้สิ่งต่างๆ ได้เนี่ย พอออกไปแล้ว ก็มันมีเงินอยู่พอสมควร แล้วมันก็ใช้จ่ายโดยไม่เป็นไร มันก็เลยบริหารไม่เป็น

ถ้าเราไม่เป็นเราก็พุทโธๆๆๆ ต่อไป เข้าไปอปัปนาสมาธิเนี่ย มันเข้าไปถึงข้อมูลเลย เข้าไปถึงจิตตจิตเลย เนี่ย ถ้าจิตเดิมแท้ๆ จิตเข้าไปถึงอปัปนาสมาธิ มันสักแต่ว่า จิตมันเป็นสักแต่ว่า ไปพักตรงนี้ ไปพักตรงนี้มันจะมีกำลังใช้ใหม่ พอกำลังเนี่ย พอมันคลายตัวออกมา เป็นอุปจาระ เราออกใช้ปัญญาอีก ใช้ปัญญา มันจับได้เลย พยายามจะจับว่า ควรจะพิจารณาแยกแยะ คลี่คลายสิ่งใดให้เป็นประโยชน์ กับให้เกิด เนี่ย ภาวนามยปัญญาให้จิตนี้ฉลาด ฉลาดขึ้นมา จิตนี้โง่งนั้ก จิตนี้โดนอวิชชา โคนมารในหัวใจของเราครอบงำนัก ตามจริตนิสัยของตัวเอง ใคร ชมรมสิ่งใด ชอบสิ่งใด เขาก็มีชมรมของเขา จิตนี้มันชอบสิ่งใด มันก็ต้องอยากจะไปเสพสุขอยู่อย่างนั้น

จิตนี้โง่งนั้ก จิตนี้โง่งนั้ก เพราะตัวเองเพราะโง่อย่างนี้ มันถึงไม่เป็นอิสรภาพ เพราะโง่อย่างนี้ มันถึงต้องเวียนตายเวียนเกิด เพราะมันมีแรงขับ เพราะต้องหาสิ่งใดเข้ามาตอบสนองมัน นี่ไง แต่พอมีปัญหาเข้ามาไล่ต้อนเข้ามาเห็นใหม่ พอจิตสงบเข้ามาเห็นใหม่ ปัญญามันออกมา เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นธรรม การเห็น เห็นเพราะอะไร เนี่ย รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ เป็นขั้นที่ ๕ ขั้นที่ ๕ คือ ความคิด ความคิดมันมีของมัน อยู่แล้วใช้ใหม่ เพราะสิ่งที่ว่ามันชอบสิ่งใด จิตมันชอบสิ่งใด มันอาศัยขั้นที่

ถ้ามัน.. คนไม่คิดสังขารไม่ปรุงเนี่ย มันจะไปตามกิเลสค้นหาความทะยานอยาก ได้ใหม่ ความค้นหาความทะยานอยาก ตามชมรมนะ ชมรมต่างๆ เขามีชมรมรถเก่า ชมรมต่างๆ เห็นใหม่ มันรักสิ่งใด มันชอบสิ่งใดมันก็ไปอยู่ชมรมเขา ไปขลุกกันอยู่นั้น ไปคุยไปวิตกวิจารณ์กันแต่เรื่องที่มันพอใจ เนี่ย สังขารมันปรุงมันแต่ง ตัวสังขารเป็นตัวกลาง แต่มันคิดเรื่องอะไรล่ะ คิดเรื่องชมรมรถแข่ง ชมรมรถเก่า ชมรมนกเขา ชมรมพระ ชมรม เห็นใหม่นี้ไง

เนี่ย ถึงบอกว่า มันคิดในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรม ในจิต ในธรรม เนี่ย สถิติปฏิฐาน ๔ แล้วจิตมันสงบแล้วเนี่ย มันก็ออกหรือค้น มันต้องออกหรือค้นเห็นใหม่ เพราะอะไร เพราะกาย เวทนา จิต ธรรม ธรรมารมณ์ อารมณ์ ความรู้สึก ความคิดที่มันบ้ำนั่นนะ มันโง่งนั่นนะ มันไปตามเขานั้นนะ เนี่ยมันจับจิต ของมัน มันย้อนกลับเข้ามา มันจับสิ่งเหล่านี้ เพราะมันจับกาย เวทนา จิต ธรรม ธรรมคือความคิด แล้วจิตมันสงบนะ มันจับตัวนี้ได้ แล้วมันแยกแยะของมันเห็นใหม่ ไม่ใช่เล่นซ่อนหา

เล่นซ่อนหานะ จะเล่นซ่อนหานิพพาน หากจนตายก็ไม่เจอ หากนิพพานจนตายก็ไม่เจอ แต่ถ้ามีการกระทำมีวิปัสสนา มีกาย เวทนา จิต ธรรม มีโลกุตตรปัญญา ปัญญาออกแยกแยะ ออกค้นคว้า ออกพลิกแพลง คิดหาทางทำใช้ปัญญาใคร่ครวญมันเห็นใหม่ เนี่ย จิตมันสงบแล้ว ออกมาใคร่ครวญ ออกมาวิปัสสนา ออกมาใคร่ครวญออกมาหา หาเหตุหาผล เนี่ย ภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดจากการภาวนา มรรคผล มันเกิดจากมรรคญาณ มรรคผลมันเกิดจากปัญญาญาณ มรรคผลมันเกิดจากอริยสัจ

มรรคผลมันเกิดจากข้อเท็จจริง มันไม่ได้เกิดการเล่นซ่อนหา มันไม่ได้เล่นเพื่อสิ่งนั้นมืออยู่ซึ่งๆ หน้า แล้วเข้าไปดูมันเจอมัน แล้วก็เจอมัน นี่มันเป็นวิทยาศาสตร์ไง มันเป็นสิ่งรูปธรรม ที่ตัวเองคิดขึ้นมาเป็นสูตรสำเร็จขึ้นมา เพราะว่าคิดตามธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยวิทยาศาสตร์ โดยโลก คิดโดยโลกและสิ่งนี้โดนเปรียบเทียบโดยโลก เพราะคำพูดมันฟ้องตั้งแต่ว่า เนี่ยสิ่งๆ นี้ เนี่ยสิ่งต่างๆ พอมันสงบเข้าไปพอดูไป พอรู้เท่าต่างๆ ทุกอย่างมันเป็น คือของกำปั้นทุบดินเนี่ย มันไม่เป็นไป มันไม่เป็นไปมันเป็นคนละมิติ เนี่ยมิติของจิต มันคนละมิติกัน ปัญญาของจิต สุตมยปัญญา ภาวนามยปัญญา

สุดมยปัญญา จินตามยปัญญา ภาวนามยปัญญา มันคนละมิตกัน มิตกันตรงไหน มิตกันถ้าเป็นสภาวะ ความคิดแบบโลกๆ ความคิดแบบนิพพานอยู่ซึ่งหน้า มันเป็น ความคิดสมอง ความคิดสมอง มันเป็นความคิดจิต จิตเนี่ย จิตพลังงานมันออกมาที่ชั้น ๕ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ใจใหม่ เวลาออกมาแล้วเนี่ย พลังงานนี้มันก็ขึ้นมา ขบวนการสถิติที่มันเก็บไว้ในสมอง สมองเล็กสมองใหญ่ คิดได้มากได้น้อย ปฏิภาณไหว พริบในการแยกแยะ ในการเข้ามาเอาข้อมูลมาตีแผ่กัน แล้วมันจะเข้า มันเป็นตรรกะใจ ใหม่ มันเป็นเรื่องโลกๆ ใจใหม่

เวลาพูดออกไปเนี่ย พวกทางวิชาการเขาคิดได้ใจใหม่ เขามีความซึมซับได้ใจใหม่ แหมมันซาบซึ้ง แหมธรรมชาติมันละเอียดอ่อนนะ เรื่องโลกๆ ทั้งนั้นนะ นิพพานซ่อน หา เล่นซ่อนหานิพพานกัน แล้วพอใครๆ ตรรกะ ใครตีความแตก โอ้โฮ นิพพาน สุขยอด นิพพานเหมือนกัน เนี่ย นิพพานซ่อนหา แต่ถ้ามันเป็นความจริง พอปัญญามันเกิดขึ้นมา เห็นใหม่ เราใคร่ครวญของเรา เราแยกแยะของเราเห็นใหม่ เวลามันแยกแยะขึ้นมา เนี่ย ถ้าจิตสงบแล้วนะ ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปนาสมาธิ ไม่ใช่ฌาน ฌานเป็นฌาน เวลาว่าเป็นฌานเป็นฌาน ฌานนะ ฌานคือกำหนดเพ่ง เพ่งให้จิตสงบ แล้วเพ่งขึ้นมาแล้ว มันมีกำลังของมัน

แต่สมาธิไม่ใช่กำหนดเพ่ง ใช้คำบริกรรม คำบริกรรมนะ คำบริกรรมคือ รีไซเคิล น้ำ น้ำเนี่ยความสกปรก ความคิดเนี่ยมันสกปรกเห็นใหม่ ความคิดของใจมันสกปรก เรา ใช้ คำบริกรรม ให้คลื่นคลายออก ให้คลื่นคลายออก มันเป็นการคลื่นคลายออก มันทำความสะอาดของใจ ถ้าใจมันสะอาดตรงไหน ความคิดสกปรกเห็นใหม่ ความคิดเรานี้เนี่ยเป็น ความคิดสกปรก ความคิดเป็นความคิดยึดมั่นถือมั่นของใจ ความคิดเป็นเรื่องค้นหา ทะยานอยาก ความคิดเนี่ย ความคิดเนี่ยความทุกข์

พุทโธๆๆ เป็นความคิดใหม่ เป็น! เรากำหนดให้คิดด้วย เราบังคับ บังคับให้จิต มันเกาะอยู่กับพุทโธไว้ เห็นใหม่ เป็นความคิดเหมือนกัน แต่พุทโธ พุทธธานุสสติ พุทธา นุสสติ ระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันไม่ได้เป็นโทษเป็นภัย มันเป็น ออกซิเจน มันเป็นสิ่งที่ทำให้สิ่งของเสียนี้เป็นของที่ดีขึ้น ใจของเสียนี้ มันได้กระจาย ออกไป ให้มันกลับมาสู่ธรรมชาติของมัน ธรรมชาติเห็นใหม่ พลังงานเป็นพลังงาน แต่ เพราะมันมีกิเลสติดพันหาความทะยานอยากครอบงำ มันมีกิเลสพันหาความทะยาน อกอยากครอบงำ ในเมื่อมีกิเลสพันหาความทะยานอยากครอบงำ มันก็เลยเป็นน้ำเสีย เพราะกิเลส

มันเป็นของสกปรก กิเลสมันมีความโลภ ความโกรธ ความหลง มันมีของยึดมั่นถือมั่นของมัน

เราคิด พุทโธๆๆๆ เห็นไหม เนี่ยๆ มันจะกลับมาสู่ตัวของมัน พอสู่ตัวของจิต ตัวพลังงานเนี่ย มันไม่ใช่ความโลภ ความโกรธ ความหลง ไม่ใช่ความโลภ ความโกรธ ความหลงนะ แต่มันเป็นอวิชชา ไม่ใช่ความโลภ ความโกรธ ความหลง ทำไมไม่เป็นพระอรหันต์ล่ะ ไม่เป็นความโลภ ความโกรธ ความหลง ก็นิพพานอยู่ซึ่งหน้าไง ถ้าไม่ใช่ จิตมันไม่ใช่ความโลภ ความโกรธ ความหลง ความโลภ ความโกรธ ความหลง มันเกิดตัดหาความทะยานอยาก ออกไปยึดมั่นถือมั่น มันถึงเป็นความโลภ ความโกรธ ความหลง

แล้วตัวมันล่ะ ตัวพลังงานนี้ตัวจิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้ก็คือตัวอวิชชา จิตเดิมแท้ จิตติจิตตัวเนี่ย เนี่ยเรื่อนยอดของนางค้นหา นางอรดี เห็นไหม เนี่ยพ่อของปู่ ปู่ของมันนะ ปู่ของอวิชชา แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซอยเรื่องกิเลสตัดหาความทะยานอยากไว้เป็นชั้นเป็นตอนอยู่แล้ว เป็นชั้นเป็นตอนนะ เพราะมันอยู่ที่อำนาจวาสนาของคน ถ้าคนขีปปาภิญญา เนี่ย ๆ ภาททิยะ ภาททิยะเห็นไหม เนี่ยภาททิยะทั้งๆ พระเจ้าสุปปพุทธะ ฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเนี่ยเป็นพระอรหันต์เลย เป็นพระอรหันต์เลยเนี่ย

สิ่งนี้ของเขา ของเขาเนี่ย มันสร้างบุญญาธิการมา เพราะเขาสร้างบุญกุศล เขาทำของเขา มา พันธุกรรมทางจิตของเขา เขาได้สร้างมาพร้อมที่จะออก แต่ส่วนใหญ่แล้วในการประพฤติปฏิบัติ คนที่สร้างมาพร้อมขนาดนั้น มันมีส่วนน้อยเห็นไหม สังคมนะ คุณติ สังคมส่วนยอด สังคมส่วนยอดของสังคม มันก็มีอยู่น้อย ฐานของมันเยอะนะ ไอ้พวกรากหญ้ามันเยอะ ไอ้พวกเรานี้เกิดการเกิดมา เราเป็นคนชั้นกลาง ไม่ถึงกับเป็นรากหญ้า ไม่ถึงกับส่วนยอด

ถ้าเป็นคนชั้นกลางเห็นไหม คนชั้นกลางเพราะมันมีเหตุมีผลของมัน คนชั้นกลางเนี่ย ถ้ามีเหตุมีผล เชื้อ! เนี่ยจิตใจของเราปานกลาง ถ้าปานกลางขึ้นมาเห็นไหม เราพยายามใคร่ครวญของเรา เรื่อย่อนกลับเข้ามาของเรา เนี่ยเราทำขีปปาภิญญา มันทีเดียวไปเลย แต่เรามีปัญญา เราใคร่ครวญ เราแยกแยะ พอแยกแยะขึ้นมา การกระทำมันรู้ณะ

เหมือนคนฝึกงาน นักกีฬาที่เขาซ้อมมาเขาแข่งมานะ เขาผ่านการแข่งขันมา เขาผ่านเทคนิคของเขาสิ่งต่างๆ มา เขามีประสบการณ์ของเขา

ใจของเรา ถ้าเราทำความสงบของใจเห็นใหม่ มีสิ่งที่ว่ามันสกปรก ความโลภ ความโกรธ ความหลงเห็น แล้วถ้ามันใช้พุทธโงๆ จนจิตมันปล่อยวางความโลภ ความโกรธ ความหลง เห็นใหม่ สิ่งที่ว่าความคิดสกปรก แต่ก็ต้องใช้ความคิดเข้าไปแก้ไขมัน แก้ไขมันเพื่อให้มันเป็นสังขธรรม ให้มันเป็นกลาง คำว่าเป็นกลางของมันนะ มันไม่ใช่มีความโลภ ความโกรธ ความหลง ครอบงำมันไว้ เห็นใหม่ เนี่ยสัมมาสมาธิ

ถ้าสัมมาสมาธิไม่ใช่ฉาน ฉานส่วนฉาน สมาธิส่วนสมาธิ ในมรรค ๘ ไม่มีฉาน มีแต่สัมมาสมาธิไม่มีฉาน ไม่มีฉาน ฉาน ๘ ไม่มี เนี่ยสิ่งต่างๆ คำว่า ฉาน ฉานเนี่ย เพราะคำว่าสมาธิกับฉานเนี่ย ยังเอามาเอามาใช้ไม่ถูกกับมรรค แล้วบอกว่า นิพพานมันอยู่ข้างหน้า เดินชนมันเลย สะดุดนิพพาน โอ้โห หกล้มเลยละ แต่ถ้าของเรา ครูบาอาจารย์ ในการประพฤติปฏิบัติกัน เอาตามข้อเท็จจริง

นามธรรมนะ ความทุกข์มันก็กดดวงใจ เวลาเราตั้งใจ เราพยายามจะประพฤติปฏิบัติของเราเนาะ เราก็ต้องใช้กำลังใจของเรา ถ้ากำลังใจของเราเกิดขึ้นมา เราเชื่อ เราเชื่อ เรามีศรัทธาความเชื่อ เรามีความเชื่อในครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านทำของท่านมาขนาดไหน ท่าน! ท่านพยายามของท่านมา พยายามของท่านมา เห็นใหม่ แล้วต้องใช้ปัญญาแยกแยะด้วย ถ้าปัญญาเวลาทำขึ้นมาแล้วเห็นใหม่ มันแยกแยะขึ้นมา ตั้งแต่การกระทำให้ทวนกระแสกลับมา ถ้าจิตมันมีสิ่งใดที่มันมีปม มันมีเงื่อนของมัน เห็นใหม่ เนี่ยปริกษาครูบาอาจารย์

ครูบาอาจารย์ท่านจะปลดเปลื้องให้ เวลาหลวงปู่มั่นเห็นใหม่ เวลาท่านจิตท่านสงบขึ้นมา ท่านพิจารณาเข้าไป พิจารณาออกมาแล้วมันก็เหมือนเดิม เหมือนเดิม เห็นใหม่ จนทำไมมันเป็นแบบนี้ แต่ให้ค้นคว้า รื้อค้น เพราะหลวงปู่มั่นตอนหลวงปู่เสาร์ ท่านมีวิชาการ พระไตรปิฎกมีทั้งนั้น ตั้งแต่กึ่งพุทธกาล พุทธศาสนามันมีอยู่แล้วแหละ แต่จะไปปริกษาใคร เวลาหลวงปู่มั่นไปปริกษาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่เสาร์บอกว่า ท่านมีปัญญามากกว่าเรา เราแก้ไขไม่ได้หรอก ต้องพิสูจน์ ต้องหาทางแก้ไขตัวเอง

หลวงปู่มั่นท่านก็ต้องมาแก้ไข เอ๊ะ พิจารณาหายไปแล้ว พิจารณาขนาดไหน ทำไมมันออกมาแล้ว จิตใจมันเป็นปกติ ไม่มีอะไร ไม่มีอะไรดีขึ้น เลวลงเลย เนี่ยคิด

เพราะเราเป็นอะไร ย้อนกลับดูตัวเอง พอจิตสงบแล้ว มันย้อนกลับดูได้ เวลาเราจิตสงบนะ เราเห็นนิมิต เห็นต่างๆ ที่เรายังไม่เข้าใจ ย้อนกลับมาถามจิต จิตมันตอบได้ แต่ถ้าตอบไม่ได้ละ อันนั้นนิมิตปลอม นิมิตปลอมหมายถึงว่า มันเป็นอุปาทาน มันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมันไม่เกี่ยวเนื่องกับจิต แต่เกี่ยวเนื่องกับจิตเนี่ย ย้อนกลับไปท่จิต จิตนี้ ถามจิตเนี่ย จิตจะตอบได้เลย

นี่หลวงปู่มันเห็นใหม่ เวลาท่านพิจารณาแล้ว ท่านย้อนกลับไปดู อิม เราเคยปราถนาเป็นพุทธภูมิไว้ กลับมาทำจิต ทำความสงบเข้าไปแล้วพยายามลา เนี่ยจะไปชาตินี้ เกิดตาย เกิดตาย มันทุกข์ยากนัก พอจิตใจมันลา มันปล่อยวางแล้วเห็นใหม่ สิ่งที่เกี่ยวข้อง สิ่งที่มีมันเป็นจิตใต้สำนึก มันปล่อยวางได้ พอปล่อยวางได้บ๊ีบเนี่ย มันพิจารณากายเหมือนเดิม พอพิจารณากายเหมือนเดิมเห็นใหม่ เพราะการพิจารณากาย หมายถึง ทำความสงบของใจได้ เห็นกายได้ พอเห็นกายได้เห็นใหม่

พิจารณากายเหมือนเดิม พอพิจารณาไป พิจารณาไป มันปล่อย พอปล่อยมา พอออกจากนั่งสมาธิภาวนามา อิม จิตใจมันดีขึ้น มันปล่อย การปล่อยมันมีเหตุมีผล อย่างพิจารณากายเหมือนกัน แต่มันไม่ปล่อย คุณี ครอบงำปกติเราเห็นใหม่ ปุณฺณ อย่างพวกเรา หัดภาวนาใหม่เห็นใหม่ เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ เนี่ยอะไรนี่คือกาย เนี่ย เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ พิจารณาๆ ปกติก็ได้ พิจารณาสิ่งใดก็ได้ การพิจารณา การใช้กำหนดอย่างนี้ มันก็เป็นคำบริกรรมนั่นแหละ คำบริกรรมมันก็ทำความสงบเข้ามาได้

นี่เหมือนกันการพิจารณากาย พิจารณากาย ที่ว่าพิจารณากายแล้วทำไมมันไม่ปล่อย ทำไมมันไม่ละกิเลสละ มันไม่ละกิเลสเพราะอะไร เหมือนกับเราท่องบ่น สิ่งที่เราไปท่องบ่น นี่ยังเป็นโลกอยู่ แต่คำบริกรรมเห็นใหม่ ถ้าจิตเราพอทำความสงบเข้ามาเห็นใหม่ เห็น! แล้วพิจารณาเข้าไปแล้วเห็นกายใหม่ เห็นกายนะ เห็นกายโดยจิต จิตเห็นกาย ถ้าจิตเห็นกาย ทำไมจิตเห็นนิมิตเห็นกายเนี่ย ในภาพของจิตที่มันเห็นเนี่ย ทำไมมันแยกส่วนขยายส่วนได้ละ แยกส่วนขยายส่วนนะ สิ่งนี้ถ้าพูดถึงนะมันดีกว่าคอมพิวเตอร์สมัยนี้อีก แล้วคอมพิวเตอร์เพิ่งมีมาภายในร้อยปีนี้

เนี่ยมรรคญาณ วิภาคะ การขยายส่วนแยกส่วน อุกคหนิมิต วิภาคะ การขยายส่วนแยกส่วนนิมิตเนี่ย มันมีมาตั้งแต่สมัยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สอนมาตั้งสองพันกว่าปีแล้ว แล้วถ้ามันแยกส่วนขยายส่วน ถ้าจิตมันถอนออกมา จิตมันปล่อยวาง ปล่อยวาง

วิปัสสนาไปเห็นใหม่ เวลาเราใช้จิตของเรา จิตสงบแล้วเห็นกาย พิจารณาไป พอมัน
ปล่อยวาง เห็นใหม่ พอมันปล่อยวาง พอพิจารณาไป มันปล่อยวาง มันทำความสงบของ
ใจอย่างหนึ่งนะ เวลาจิตมันสงบเห็นใหม่ พุทโธๆ เนี่ยหรือปัญญาอบรมสมาธิเนี่ย หรือ
ทำให้จิตสงบอย่างหนึ่ง แต่พิจารณากายไปแล้วเนี่ย มันปล่อยวางอีกอย่างหนึ่งจนคิดได้

นี่ไง เวลาประพฤติปฏิบัติ ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์นะ เราก็พิจารณากายแล้ว ก็ปล่อย
กายแล้ว เนี่ยปล่อยกายต้องเป็นโสดาบันสิ เนี่ย เพราะอะไร เพราะเราฟังเทศน์กันจนชิน
เวลาฟังนะ เวลาพูด พูดจนชินใจ ชินชาหน้าด้าน พอหน้าด้านขึ้นมา มันจะเหมารวม มัน
จะกล่าวคู่ มันจะเอามรรคเอาผลไป มันจะเอาเห็นใหม่ ถ้ามันจะเอาเนี่ย ผิดหมดเลย ผิด
เพราะมันจะเอา คำว่ามันจะเอา คือมันไม่ใช่ข้อเท็จจริงแล้ว ถ้าเป็นข้อเท็จจริงนะ มันเกิด
ขึ้นมา อย่างเช่น เราเห็นอาหาร โดยเห็นคนเขากินข้าวเนี่ย เราจะมีรสชาติเหมือนกันไหม
แต่เรากินเองละ นี่ก็เหมือนกัน เหมือนจะเอา มันไม่มีรสชาติ มันไม่รู้รับรู้ แต่ถ้ามันกินเอง

นี่เหมือนกัน จิต จิตมันพิจารณากายเอง มันรู้เองเห็นใหม่ มันปล่อยเอง พอมัน
ปล่อยเอง มันปล่อยเนี่ยปล่อยขนาดไหนนะ ไม่มีผลสรุป เนี่ยตทั้งหมดนั่น คือการปล่อย
วางชั่วคราว การปล่อยวางชั่วคราวนะ แต่ถ้าพิจารณาซ้ำ ซ้ำเข้าไปเนี่ย การพิจารณา
บ่อยครั้ง บ่อยครั้งเนี่ย เพราะการปล่อยวางชั่วคราวนั้นนะ มันเป็นการฝึกฝน มันเป็น
ประสบการณ์ของจิต เนี่ย ประสบการณ์ของจิต ถ้ามีครูมีอาจารย์คอยชี้แนะ แล้วเรากอยทำ
ของเราบ่อยครั้งเข้า มันก็รู้ มันก็เห็นของมัน แล้วมันพยายาม พยายามของเรา ความ
พยายามเห็นใหม่ ทำไม่ถึงต้องพยายาม ก็ทำสมาธิเห็นใหม่

ถ้าสมาธิเป็นพื้นฐาน มีสมาธิเป็นพื้นฐานที่ดี เวลาออกเป็นปัญญาเนี่ยมันจะ
เป็นโลกุตตรปัญญา ถ้าสมาธิที่ไม่ดี เวลาออกปัญญาเนี่ยมันจะเป็นสัญญา เนี่ยมันถึงคำว่า
พยายามเนี่ย แล้วพอพยายามเห็นใหม่ เราพิจารณารอบหนึ่ง ถ้าสติสัมปชัญญะสิ่งที่สมาธิ
เป็นพื้นฐานที่ดี แล้วปัญญาที่มันจับต้องที่ดี มันพิจารณาแล้วมันปล่อยนะ โอ้โฮ มันมี
ความสุข มีความสุข เราก็อยากได้อีก พอเราพิจารณาซ้ำเข้าไปเนี่ย มันไม่ปล่อยแล้ว มัน
ไม่ปล่อยแล้ว เพราะเรามีตัวตนไง มีเราเข้าไปอยากเป็นอยากได้ออกดี อยากให้มันเป็น
อย่างนั้นเห็นใหม่ มันก็ไม่ได้

นี่ไง ถึงว่าคำว่าทำบ่อยๆ ทำบ่อยๆ มันจะชำนาญในวสี ชำนาญ ถ้าเรากล้าเอียง เรา
เข้าข้างเราเอง ผลที่ตามมามันจะไม่ได้ผลเลย แต่ถ้าเราไม่กล้าเอียง เราวางใจให้เป็นสัจจะ

ให้เป็นกลาง ให้เป็นความจริงของมัน แล้ววิปัสสนาของมันไป แล้ววิปัสสนาไปแล้ว เนี่ย มันจะได้ไม่ได้ มันอีกขบวนการหนึ่งนะ มันเป็นอีกขั้นตอนหนึ่งว่า ถ้าพิจารณาไปแล้ว ถ้าสมมุติของมัน มันพิจารณาไปแล้วมันปล่อย ถ้าพิจารณาแล้วมันสมมุติ พิจารณาแล้ว มันก็ดึงกันไป เหมือนอารมณ์ของเรา อารมณ์ของเราขึ้นๆ ลงๆ บางทีอารมณ์เราก็ นุ่มนวล บางทีอารมณ์เราก็หยาบ

นี่ก็เหมือนกัน จิตของเรามันก็ลุ่มๆ ดอนๆ มันไม่เป็น มันไม่ได้ตั้งใจเรา ตลอดเวลา พิจารณาซ้ำ เนี่ย พิจารณา ในการใช้ปัญญา ฝึกฝนบ่อยครั้งเข้า มันจะเห็นโทษเอง ถ้า! ถ้าใจของเราเนี่ย มันไม่เป็นสมาธิ ใจของเราอยากได้อะไรดี มันจะไม่ได้สมความปรารถนาเลย แล้วทุกข์มาก เพราะเดินจงกรม นั่งสมาธิ ภาวนา เนี่ย ใครทำก็รู้ว่าเวลาเรา ลงทุนลงแรงไป ถ้าไม่ได้ผลตอบแทน มันจะละล้าละลังขนาดไหน แต่ถ้าจิตมันลง ขึ้นมาเนี่ย มันก็ปล่อยวางเห็นใหม่ มันปล่อยวาง มันมีความสุขของมัน อยากได้อีก อยากได้อีก ก็ไม่ได้

เนี่ย ฝึกฝนอย่างนี้ ความผิด ความถูก มันจะฝึกฝนให้จะทำให้เรารู้ถูกรู้ผิด เรารู้ถูกผิด เนี่ย เพราะเราทำของเราเองเห็นใหม่ นี่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเรา ท่านประพฤติปฏิบัติมาขนาดนี้ ท่านเห็นของท่าน ท่านสมบุกสมบั้นมา แล้วเหมือนพ่อเหมือนแม่เลย พ่อแม่คนเนี่ยทำงานประสบความสำเร็จมา เวลาเมื่อครบครันมีลูกมีเต้า ขึ้นมาเนี่ย ไม่ต้องการให้ลูกเต้าลำบากอย่างนี้เลย แต่! แต่ก็ต้องฝึกฝนให้มันเป็นงานใจ ต้องให้มันทัน ให้มันบริหารจัดการสิ่งที่เราสร้างสมมาสมบัติอันนี้มาได้

ครูบาอาจารย์เราก็เหมือนกัน ท่านฝึกฝนของท่านมา ท่านปฏิบัติของท่านมา ท่านเห็นหมดเลย เหมือนเราเด็กๆ ทำงานนะ ถ้ามันทำผิด มันทำขั้นตอนมันผิดอย่างนี้ มันก้าวมาอย่างนี้ มันจะผิดมาตั้งแต่ต้น มันผิดมาถึงปลายทางเลย แต่ถ้าข้างต้นมันขยันหมั่นเพียร มันพยายามฝึกฝน มันพยายามกระทำมาให้ถูกต้องขึ้นมา ถูกต้องขึ้นมาเนี่ย ส่วนใหญ่ทำขึ้นมาแล้ว มันจะถูกต้องขึ้นมา มันจะดึงมาขึ้นมาตลอดเลยเห็นใหม่

เนี่ยครูบาอาจารย์ ท่านเห็นๆ ท่านเคยผ่านมา ท่านคอยบอกเรา ฉะนั้นมีอะไรสิ่งที่เป็นปมเป็นประเด็น เราศึกษามา เราต้อง..เนี่ยเราถือนิสัยกันทำไม เราถือนิสัยครูบาอาจารย์กันทำไม ถ้าครูบาอาจารย์ที่ไม่มีคุณธรรม ที่ไม่มีสิ่งต่างๆ ที่ไม่เป็นประโยชน์กับเรา เราจะถือนิสัยไปเพื่ออะไร นี่ไง เพื่ออะไร ก็เพื่อให้ครูบาอาจารย์คอยชี้แนะเรานี้ไง ถ้า

คอยชี้นำ คอยบอก คอยบอกสิ่งที่ผิดสิ่งที่ถูก เราทำไป เราอยาก เราไม่ต้องการ เราอยาก เราอยากได้ มันผลักมันไส ตัณหาใจ ตัณหาวิภาวตัณหา ทั้งอยากได้ ทั้งผลักไส มันเป็น ตัณหาทั้งหมด

เนี่ยทุกข์ควรกำหนด สมุทัยควรละ ตัณหาความทะยานอยากควรละ ละด้วยวิธีการอะไร ก็อยากละมันเนี่ย อยากละมันเต็มที่เลย แล้วเอาอะไรมาละมันล่ะ ละเพราะเรายังละไม่ถูกต้อง มันก็ละไม่ได้ แต่ถ้าละ ถ้าจะละมันเห็นใหม่ ยิ่งอยากละ ยิ่งละไม่ได้ แต่ถ้ามันใช้ปัญญาญาณที่เราใคร่ครวญของมัน มันพิจารณาไป บ่อยครั้งเข้า บ่อยครั้งเข้า จนชำนาญเห็นใหม่ พอชำนาญถึงที่สุด แล้วมันพิจารณาไป มันขาดนะ กายเป็นกาย จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์ เนี่ยแค่โสดาบัน สกิทาคา อนาคา ข้างหน้ายังอีกมหาศาลเลย แล้วถึงที่สุดแล้วนิพพานมันอยู่ไหน

แล้วใคร ใครไปเห็นนิพพาน มันไม่ใช่เห็นนิพพาน เพียงแต่ว่า เวลามันสมุจเฉทปหาน มันขาด พิจารณาหายไปเนี่ย วิปัสสนาจนวิภาวคะเห็นใหม่ กายแยกส่วนขยายส่วน จนถึงที่สุดจนมันละลายหมด จนไม่มีสิ่งใดๆ เลย บ่อยครั้งเข้า บ่อยครั้งเข้า ถึงที่สุด พอเวลามันขาดนะ ขาดคืออะไร ขาด สักกายทิฏฐิความเห็นผิด สักกายทิฏฐิสังโยชน์ ๓ มันขาด สังโยชน์ขาด ขาดอย่างไร ถ้าสังโยชน์ขาด ถ้าสังโยชน์ขาด นี่ไง ถ้าสังโยชน์มันมีอยู่เนี่ย มันจะเห็นนิพพานได้อย่างไร ถ้าจิตมันมีสังโยชน์มันด้อยอยู่เนี่ย นิพพานมันอยู่ที่ไหน นิพพานมันตัดหาความทะยานอยาก มันก็บังไว้สิ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการเห็นใหม่ นิพพานมันก็เหมือนดวงอาทิตย์ ส่วนดวงอาทิตย์เห็นใหม่ มันก็โคจรเหมมหมอกบังไว้เห็นใหม่ พอเปิดเหมมหมอกออก มันก็เห็นๆ ดวงอาทิตย์ อันนี้เป็นบุคคลาธิษฐานนะ อันนี้เป็นคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นตัวอย่างให้เราเห็นภาพ แต่จิตมันเป็นอย่างนั้นใหม่ จิตมันเป็นอย่างนั้น คูลิ พลังงานอยู่ที่ดวงอาทิตย์ จักรวาลอยู่ที่ดวงอาทิตย์ แล้วเวลาจะเกิดตาย เกิดตายเนี่ย มันอยู่ที่ฐิติจิต อยู่ที่ปฏิสนธิจิตของเรา

แล้วจิตดวงนี้ มันทำให้เราเกิดตายเกิดตายในภพในชาติมามหาศาลเลย แล้วเราเห็นฐิติจิตเราใหม่ เราเห็นจิตเดิมแท้เราใหม่ เพราะตัวจิตเดิมแท้เนี่ย ตัวจิตตัวเนี่ยจิตดวงนี้มันพาเกิดพาดตายเนี่ย จิตดวงนี้ มันทุกข์มันยากอยู่เนี่ย ใจที่ร้องไห้ร้องรำคร่ำครวญเนี่ย เป็นอาการของมัน เพราะมันเป็นความโศก ความทุกข์ ความโศก ความทุกข์ ความดีใจ

ความเสียใจ มันเกิดมาจากไหน ก็มันเกิดมาจากใจของเราทั้งนั้น แล้วเวลามันโศกมันทุกข์ขึ้นมาเนี่ย อาการของจิต แล้วเวลาเกิดมามีสุขมีทุกข์

เวลาเกิดมาชาติๆ หนึ่ง เห็นใหม่ ทำแต่คุณงามความดีก็สะสมลงที่ใจ ทำความชั่ว ทำความผิดพลาดอะไร มันก็สะสมลงที่ใจ สะสมลงที่ใจทั้งหมด จิตนิสัยความเห็นเรามันก็มากับเรา กรรม กรรมเราสร้างไว้ทั้งนั้นเลย เราทำของเรามาทั้งนั้น มันทำมาเป็นจิตนิสัยของเราเห็นใหม่ แต่เราไม่รู้ ไม่เห็นใจใหม่ เราถึงบอกว่า สิ่งต่างๆ ดวงอาทิตย์เห็นใหม่ เนี่ย เวลาเมฆหมอกมันบัง เวลาเมฆหมอกมันไปแล้ว พระนิพพานก็เป็นอย่างนั้น นิพพานก็อยู่ข้างหน้าอีกละ

ท่านเปรียบเทียบ ท่านเห็นว่า เวลามืดมันก็มีมืด เวลาสว่างมันก็สว่าง ให้เห็นว่า มันๆ เห็นภาพใหม่ เวลาเมฆบัง มันก็มีมืดใจใหม่ แสงอาทิตย์มันส่องมาได้ใจใหม่ เวลาเมฆหมอกมันจางไป เมฆหมอกมันผ่านพ้นไปแล้ว แสงอาทิตย์มันก็จ้าขึ้นมา เนี่ย แสงอาทิตย์กับดวงอาทิตย์ คือจิตเดิมแท้ จิตเดิมแท้นั้นคืออวิชชา จิตเดิมแท้นั้นคือมาร จิตเดิมแท้นั้นนะตัวพ่อ แล้วเราจะเข้าไปสู่พลังงานนี้อย่างไร ถ้าสู่พลังงานนี้ เห็นใหม่ เนี่ยเวลาเราพิจารณาของเรา เรามีกำลังขึ้นมา ถ้ามีกำลังขึ้นมา มันเห็นมันรู้ของมันไปหมดนะ รู้เห็น เห็นการกระทำ ถ้าเห็นการกระทำความเป็นจริงขึ้นมา มันพิจารณาไป มันขาดนะ โอ้โฮ มันขาดนะ

ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในพระไตรปิฎก เวลากิเลสขาดเนี่ย เหมือนดั่งแขนขาด เนี่ย ตึงคปทาน มันปล่อยวาง การปล่อยวาง เราถือของหนักอยู่ ปล่อยวางก็มีความสุขนะ ใครแบกรับภาระแล้ววางภาระนั้นได้ มีความสุขพอสมควร แต่คนเราเกิดมามีชีวิตเนี่ย มันต้องมีภาระตลอดไป เราต้องหาอยู่หากินนะ พระต้องบิณฑบาตทุกวันนะ มันมีภาระนะ พระอรหันต์นะ ภราหเว ปัญจักขันธา ธาตุ ๔ และขันธ ๕ เป็นภาระของนามธรรมอันนั้น ที่จะทำให้ชีวิตนี้ไปถึงที่สุด นี่ไง มันมีภาระกันทั้งนั้น พระอรหันต์ยังมี ภราหเว ปัญจักขันธา พาจับพาถ่าย พากินพาอยู่ พามันอยู่นะ เพราะต้องรอถึงที่สุด รอถึงที่สุดนะ ถึงหมดอายุขัยก็เป็นไป เนี่ยพออายุขัยสิ้นสุดลงเห็นใหม่

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลานั้นอาหารของนางสุชาดา เนี่ยบุญ ๒ คราวในพุทธศาสนาที่ฉันอาหารมีบุญมากที่สุด คราวหนึ่งฉันอาหารของนางสุชาดา ถึงซึ่ง

กิเลสนิพพาน กิเลสกับเนี่ย เนี่ยมันขาดไป ขาดไปจากจิต แล้วพอเราฉันอาหารของนาย จุนทะ เห็นไหม เราถึงซึ่งขั้นนิพพาน ขั้นนิพพานได้หรือ ขั้นนิพพานได้ไหม ขั้นนิพพานไม่ได้ ขั้นคือขั้นนะ อย่างเราปุณฺณเห็นไหม เราตายเห็นไหม ตายไปพร้อมขั้น รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ความคิด ความปรุ้งของเรามันจะไปกับเรา เนี่ย ขั้นกับจิต มันอันเดียวกัน มันยึดมันถ้อมมัน มันจะตายแล้วไปด้วยกัน

แต่พระอรหันต์เห็นไหม เป็นพระโสดาบัน เห็นไหม ขั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ขั้น ๕ ขั้น ๕ ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ขั้น ๕ เนี่ยพระสัทธาคามิขั้น ๕ ขั้นอย่างกลางอ่อนลง เนี่ยพระอนาคาเห็นไหม ขั้น ข้อมูลของจิต เวลามันขาดเลย ขาดแล้วจิตเนี่ย จิต เนี่ยพลังงานเฉยๆ พลังงานนะ พลังงานคือ มโนมิงปี นิพพิทติ เห็นไหม ตัวพลังงานเฉยๆ ทำลายมโนหมดแล้ว ทำลายหมด ไม่มีสิ่งใดๆ เลย นี่ถึงไม่มี ขั้น ๕ ไม่มีนั่นขั้น ๕ ไม่มี ทำไม่ถึงขั้นนิพพานละ

เนี่ยพระพุทธเจ้าพูดเป็นอุปมาอุปไมยให้เห็นภาพชัดเจน เนี่ย สอุปาทิเสสนิพพาน พระอรหันต์ที่ยังมีชีวิตอยู่ อนุปาติเสสนิพพาน พระอรหันต์ที่สิ้นชีวิตแล้ว แล้วได้เป็นพระอรหันต์คือพระอรหันต์เหมือนกัน พระอรหันต์ที่มีชีวิตกับพระอรหันต์ที่ตายแล้วเนี่ย มีค่าเท่ากันเลย เนี่ย ธรรมชาติในหัวใจเหมือนกัน รู้แจ้งเหมือนกัน เพียงแต่รู้แจ้ง พระอรหันต์ที่ยังมีชีวิตอยู่ รู้แจ้งเป็นพระอรหันต์แล้ว แต่ยังมีชีวิตอยู่ สื่อสารกับเราได้ สื่อสิ่งต่างๆ ที่มีความรู้ในใจของท่านนะ ท่านพูดคุยกับเราได้ ท่านแนะนำกับเราได้ ใจ แนะนำแนะนำสิ่งที่ธรรมเหนือโลก แนะนำแล้วเราฟังไม่ออก เรานึกว่าคนนี่คนบ้า

นี่เงาเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้ว จะสอนใครได้หนอ เห็นไหมครูบาอาจารย์เวลาที่ท่านบรรลุนิพพาน ท่านตรัสรู้ธรรมขึ้นมาเนี่ย อืม อืม เลยนะ แต่! แต่มันอยู่ที่บุญญาธิการ อยู่ที่เห็นไหม คนจะสื่อสารได้มากน้อยขนาดไหน สื่อสารสิ่งที่อยู่ในหัวใจออกมา ออกมาเพื่อประโยชน์กับโลก ใจ ดูเวลาครูบาอาจารย์ที่เกื้อหนุนปฏิบัติมา ที่มีคุณธรรมในหัวใจแต่ละองค์เห็นไหม มันก็เป็นเครื่องประดับนะ มรรคผลนิพพาน มีจริงในพุทธศาสนา

ครูบาอาจารย์ท่านเป็นคนสื่อออกมา ให้สังคมเขามั่นใจว่า สิ่งที่ทำจริงได้จริง สิ่งที่ทำจริงแล้วรู้จริงขึ้นมาเนี่ย รู้จริงก็ต้องอธิบายตามความเป็นจริง ไม่ใช่อธิบายไปเป็นวิทยาศาสตร์ เป็นโลกๆ นี่เป็นเรื่องโลกๆ เรื่องโลกๆ มันเรื่องโลกเป็นตรรกะ มันเป็น

ความเห็นของโลก เห็นใหม่ อันนี้ขยายธรรมะ ธรรมะมันเหนือโลก เหนือวิทยาศาสตร์ เหนือทุกอย่างเลย เหนือ เหนืออยู่แล้ว นี่เหนืออยู่แล้ว เวลาอธิบายมาถ้าคนไม่เข้าใจ คนไม่มีพื้นฐาน มันก็ฟังกันยาก

นี่ไง ธรรมะ ธรรมเหนือโลก ฟังแล้วเนี่ย ตรรกะหรือโลกทัศน์ ความรู้ คาคหาหมายไม่ได้ ฟังแล้วมันเลยไม่คิดคิม มันไม่ซึ่งใจ เว้นไว้แต่ เว้นไว้แต่ คนที่มีธรรม คนที่มีพื้นฐาน ฟังแล้วต้องการธรรมอย่างนี้ ต้องการ ต้องการจิตที่สูงกว่า จะดึงจิตที่ต่ำกว่าขึ้นมา จิตที่สูงกว่าจะให้ข้อมูล ดึงข้อมูลให้จิตที่ต่ำกว่าได้ป็นปายขึ้นมา นี่ไง สิ่งที่จิตมีเหนือกว่า จะพูดให้ จะทอดสะพานให้จิตที่ต่ำกว่าขึ้น เป็นไปไม่ได้ เพราะจิตที่ต่ำเหมือนกัน มันก็รู้ รู้เห็นได้เหมือนกัน พอรู้เห็นเหมือนกัน ทีนี้คนมันมากไป ขนโคกับเขา โค ในเมื่อ ขนโคมาก ขนโคก็จะสื่อสารกันนี่เรื่องของขนโค เขาโคมีอยู่สองเขา ในตัว โคนะ

มนุษย์ก็เหมือนกัน ฉะนั้น สิ่งที่ตั้งคมมนุษย์มันเป็นอย่างนี้ เพราะ เพราะคนโง่มาก คนฉลาดมาก สัญชัยกระอักเลือดมาแล้วนะ สัญชัยกระอักเลือดคนนะ คนโง่มาก หรือ คนฉลาดมาก แต่ขณะครูบาอาจารย์ของเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นใหม่ ก็ได้มากได้น้อย คำว่า ได้มาก ได้น้อย จิตทุกดวงเห็นใหม่ เราเกิดมาเป็นญาติกันโดยธรรม มีโอกาสในการประพฤติปฏิบัติ แต่ปฏิบัติแล้วจะได้หรือไม่ได้ คำว่า ได้หรือไม่ได้เนี่ย มันจะอยู่ที่ความเพียร อยู่ที่ความเพียร อยู่ที่ความวิริยะ อุตสาหะ

อยู่ที่ปัญญาของเรา เราแยกแยะของเรา อะไรผิด อะไรถูกเนี่ย ผิดก็คือผิด ถูกก็คือถูก ผิดมันต้องมีผิด มันต้องมีถูก เป็นธรรมดาแล้ว คนจะปฏิบัติแล้วมันมีถูกทั้งหมดเนี่ย ไม่มี แล้วเริ่มต้นมาปฏิบัติทุกคนก็ผิดทั้งนั้นนะ เริ่มต้นปฏิบัติมามันต้องก็ผิด เด็กเริ่มต้นจากเป็นทารก เข้าโรงเรียนหรือเข้าไปเนี่ยมันจะทำอะไรได้ แต่เราก็เข้าไปเพื่อปูพื้นฐานให้เขา เรา การประพฤติปฏิบัติของเราเริ่มต้น เราจะปูพื้นฐานให้จิตเราใหม่ พอจบอมรรคผลนิพพาน ที่บอกว่านิพพานอยู่ข้างหน้า นิพพานอยู่ทุกที่เนี่ย เขาให้คนมีกำลังใจ

เป็นชาวพุทธเราเนี่ย พอจบอนิพพานเนี่ย สาธุ จะให้ขอนิพพานอีกก็ร้อยก็พันชาติ เวลาเราทำไป เราเห็นว่ามันเป็นสิ่งที่สุดเอี่ยมไป แต่ความจริงมันอยู่ในหัวใจ สิ่งที่สุดเอี่ยมนะ สุดเอี่ยมขนาดไหน เคี้ยวเนี่ยานอวกาศเขาไปได้ไกลมาก แต่สิ่งที่อยู่ในหัวใจของเราเนี่ยสิ มันไม่มีสิ่งใดที่จะเข้าพิสูจนได้เลย เว้นไว้แต่ใจเราแก้ใจเรา ถ้าใจเราศึกษา

ธรรมะ ใจเรามีสติปัญญาของเรา แล้วเราปฏิบัติของเรา เราจะย้อนกลับไปเห็น ย้อนกลับ ไปเห็นนะ ต้องรู้ ต้องเห็น รู้เห็นเลย สมาธิเป็นสมาธิขึ้นมาเนี่ย เราเป็นสมาธิเสียเองเรา จะถามใคร เว้นไว้แต่เป็นมิจฉาสมาธิใจ เอ๊ มันว่างๆ ว่างๆ เนี่ยมันสบายๆ สบายๆ เนี่ย ไอ้เบิร์คมันร้อง

แต่ถ้าเป็นความจริงขึ้นมาเนาะ เวลามันสุขขึ้นมาเนี่ย มันจับต้องได้ อี้ อี้ พวกไม่ ออกเลยนะ นี่ไง สิ่งที่เราต้องรู้ต้องเห็น แค่สมาธิเนี่ย ใครจิตใครเข้าไปรู้ถึงมีความสงบ ของใจได้ มันจะซาบซึ้งในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเนาะ ครูบาอาจารย์ท่าน ประพฤติปฏิบัติมาท่านบอกเลย ถ้าใครทำความสงบของใจได้ พออยู่พอกิน มันรักษาใจ มันได้แล้ว ทีนี้เพียงแต่มันจะเสื่อมเท่านั้นเอง พอมันจะเสื่อมเนี่ย พอมันเสื่อมปั๊บ เราก็ ท้อแท้ พวกเราก็อ่อนแอ ถ้ามันจะเจริญจะเสื่อม เวลาได้สมาธิมาได้เพราะอะไร

เราได้สมาธิมาเพราะความเข้มแข็งของเราใช่ไหม การกระทำของเราใช่ไหม เนี่ย มันต้องอาบเหงื่อต่างน้ำขึ้นมา มันถึงมีผลงานใช่ไหม เนี่ยนั่งได้สมาธิมาเพราะเรามีสติ เราต่อสู้กับกิเลส สิ่งใดที่เป็นโทษกับมันเป็นของแสดง สิ่งใดที่เข้าไปเติมแล้ว มันทำให้ มันคลอนแคลน สิ่งนั้นเราพยายามหลีกเลี่ยง การอยู่การกินเห็นใหม่ เราต้องมักน้อย สันโดษเห็นใหม่ เพื่อความมั่นคงของมันเห็นใหม่ เนี่ย ถ้าของแสดงเราหลีกเลี่ยง แล้วเรา ตั้งใจทำของเราเห็นใหม่ สมาธิมันก็อยู่กับเรา

นี่พอสมาธิมันเสื่อมสิ่งใดเสื่อม ท้อแท้ อ่อนแอ ถ้ามันเสื่อมไปแล้วก็แล้วกันไป เวลามันมา มันมาได้อย่างไร เวลามันเกิด สมาธิมันเกิดตรงไหน สมาธิมันเกิดจาก ความรู้สึก เกิดจากจิตใจของเรา ที่มันทำได้ประสบความสำเร็จขึ้นมา แล้วถ้ามันเสื่อมไป มันเสื่อมจากไหน มันเสื่อมมาจากจิตเรา ถ้าเสื่อมจากจิตเรา เราจะแก้ไขที่จิตเรา มันจะ กลับมาสมาธิได้อีกไหมละ

ถ้ามันเป็นสมาธิแล้วเราออกใช้ปัญญา ไม่ใช่ต้องสมาธิเนบแน่น ต้องเป็นขณิก ต้องเป็นเอกัคคตารมณฺ์ ต้องตั้งมั่นแล้วค่อยวิปัสสนา มันใช้ปัญญาได้ มันจะส่งเสริมกัน นะ ทำสมาธิก็แสนยาก แล้วออกฝึกปัญญา ออกเปลี่ยนโปรแกรม เอาโปรแกรมมา เปิดเผยกัน ออกเปลี่ยนโปรแกรม ทิฏฐิมานะ ความเห็น ความรู้ และสิ่งที่มันรู้ขึ้นมาเนี่ย มันเป็นเรื่องหรือไม่เป็นประโยชน์เห็นใหม่ สิ่งนี้พอมันใครครวญขึ้นมา กลับไปทำ สมาธิ สมาธิก็ได้มากขึ้น ทำสมาธิง่ายขึ้นนะ

ถ้าออกใช้ปัญญาแล้ว ปัญญามันจะเปิดทางโล่งทางกว้างให้จิตนี้ได้ก้าวเดิน ถ้าจิตนี้มันไม่เปิดทางโล่ง ทางกว้างให้จิตก้าวเดิน จิตมันจะหมักหมมของมัน จะหมักหมมด้วย อวิชชาของมัน เห็นใหม่ความคิดที่ว่าความคิดเป็นสกปรก มันจะหมักหมม เหมือนว่า แหวกจอกแหนใจ แหวกจอกแหนเห็นใหม่ พอแหวกเสร็จแล้ว จอกแหนกลับมาที่เก่า เนี่ยเวลาทำความสงบของใจ มันเหมือนแหวกจอกแหน แหวกจอกแหนให้เห็นจิต ให้เห็นความสงบของใจ

เนี่ยแล้วถ้ามีสติปัญญาเห็นใหม่ เพราะจอกแหนมันมาปิดอีกใช้ใหม่ เราก็พยายาม แหวกมัน แหวกมันเสร็จ เนี่ย ทำไม ๆ สมาธิถึงอยู่ไม่มันคงละ อยู่ไม่มันคง เพราะสมาธิ มันเสื่อมได้ เพราะเป็นอนิจจังแต่ถ้าใช้ปัญญาละ ใช้ปัญญาต้องจับจอกแหนเห็นใหม่ เอา จอกแหนขึ้นมาบนบก ทำลายมัน เห็นใหม่ จอกแหนนั่นนะ มันปิดบังไว้เห็นใหม่ เนี่ย เวลาใช้ปัญญา ปัญญาออกไปเนี่ย มันจะจับ มันจะจับจอกแหน สติจับ ปัญญาตัด ตัดเสร็จ แล้วเอาขึ้นไปกอง กองบนตลิ่ง เห็นใหม่ แล้วทำลายมัน ทำลายมันเห็นใหม่

นั่นนะคืออวิชชา มันมีการทำลาย ไม่ใช่แหวกจอกแหน แหวกจอกแหน จอกแหนจะไม่มี จอกแหนไหนที่แหวกแล้วมันจะไม่มี กิเลสอันใดที่เราใช้ความสงบของใจ แล้ว กิเลสมันจะตายไป ไม่มี มันต้องทำลายมัน อวิชชา กิเลส ตัณหาความทะยานอยากต้องฆ่ามัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก การฆ่าที่ประเสริฐที่สุด คือการฆ่า กิเลส ตัดป่า ตัดป่าคือปารกษฏ์ในหัวใจ ตัดกิเลสตัณหาความทะยานอยาก แต่ต้นไม้ไม่ขาดไปแม้สักต้นเดียว การตัดป่า การตัดอวิชชา การทำลาย ทำลายอวิชชาในหัวใจ ปกติ ป่าไม้นี้ตัวปิด

นี่เหมือนกัน พระอรหันต์ เวลาชำระกิเลสแล้ว หรือครูบาอาจารย์ที่เป็นพระอรหันต์เห็นใหม่ ท่านก็คือพระที่มีชีวิตที่เราจับต้องได้นี้แหละ แต่หัวใจของท่านนะ สิ่งที่อยู่ในหัวใจของท่านนะประเสริฐ ใจของเราเนี่ยเห็นใหม่ เราพยายามจะทำให้เหมือน เนี่ย มันไม่เหมือน เพราะมันเป็นการเล่นซ่อนหานิพพาน แต่ถ้ามันเป็นความจริง มันเป็นที่จิตดวงนั้นมีการกระทำเพื่อความสงบสุขของใจดวงนั้น เอวัง